

MUS-rapportage 2020

Meetnet Urbane Soorten Den Haag en omstreken

Samensteller: Tom Loorij, coördinator Sovon voor de Haagse regio

Vormgeving: Germaine Pasmans

Inhoudsopgave

Paragrafen

1. Respons en tellers	3
2. Resultaten algemeen	4
3. Resultaten per telronde	7
4. Resultaten per postcodegebied	9
5. Resultaten per soortgroep	13
6. Indexen	23

Tabellen

1. Respons deelname MUS-project	3
2a. Totaal aantal waargenomen exemplaren per soort (per postcodegebied)	5
2b. Totaal aantal waargenomen exemplaren per soort (in percentage postcodegebieden)	6
3. Totaal aantal waargenomen exemplaren per telronde 2020	8
4a. Aantal soorten en exemplaren Den Haag per postcodegebied	10
4b. Aantal soorten en exemplaren rand(deel)gemeenten per postcodegebied	11
4c. Aantal vogels en meest getelde soort per postcodegebied, 2020	12
5a. Percentage soortgroepen Den Haag per postcodegebied, 2020	14
5b. Percentage soortgroepen rand(deel)gemeenten per postcodegebied, 2020	16
5c. Percentage soortgroepen totaal	18
6. Indexen van soortgroepen en soorten	24

Bijlagen

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 <i>(Den Haag Centrum en Segbroek)</i>	26
Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 <i>(Den Haag Escamp en Leidschenveen/Ypenburg)</i>	27
Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 <i>(Den Haag Haagse Hout, Laak en Scheveningen)</i>	28
Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 <i>(Den Haag Loosduinen, Leidschendam en Voorburg)</i>	29
Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 <i>(Wassenaar en Rijswijk)</i>	30

MUS-project 2020

Sovon startte i.s.m. Vogelbescherming Nederland in 2007 het MUS-project (Meetnet Urbane Soorten). Het doel is om meer inzicht te krijgen in de ontwikkelingen in de aantallen stadsvogels. Deze tellingen gaan per postcodegebied. Elk gebied wordt in een jaar drie keer geteld. In 2010 werd ook in de Haagse regio een begin gemaakt om zoveel mogelijk vogelaars te enthousiasmeren om voor het MUS-project te gaan tellen. En met succes: het aantal getelde postcodegebieden groeide in de loop der jaren van tien in 2010 tot bijna 70 heden. Dat is maar liefst ca. 84% van alle beschikbare gebieden in de regio (81). In onderstaand artikel worden de resultaten van het MUS-project in 2020 gepresenteerd en waar mogelijk vergeleken met die uit de eerdere jaren en met de landelijke uitkomsten van MUS.

1. Respons en tellers (tabel 1)

Het was in 2020 spannend of de uitbraak van de corona-epidemie van invloed zou zijn op de MUS-tellingen. Gelukkig kon (en mocht er ook van Sovon) geteld worden mits de bekende richtlijnen in acht werden genomen. Voor de tellers was het prettig dat de eerste en tweede telling 's ochtends vroeg plaatsvonden wanneer het nog stil is op straat. Voor de derde avondtelling lag het iets lastiger, maar corona heeft geen aanwijsbare invloed gehad op het uitvoeren van deze telling. Ook was gedurende de MUS-tellingen de eerste golf over haar hoogtepunt heen.

Voor 2020 mochten wij maar liefst 6 nieuwe tellers begroeten. Zij hadden zich al aangemeld voordat corona uitbrak en corona heeft hen niet weerhouden op pad te gaan voor MUS.

De corona-uitbraak had ook weinig invloed op de oude tellers. Slechts één teller verklaarde vast te zitten in het buitenland en kon door de scherpe coronamaatregelen niet terugkeren naar Nederland voor de MUS-telling. Een andere liet de eerste ronde even aan haar voorbijgaan, maar was bij de tweede weer van de partij. Van één teller met twee gebieden blijft onbekend waarom hij zijn gegevens niet invoerde. Hij had zich niet afgemeld en liet verder niets van zich

horen. Of corona hierbij een rol speelde, blijft dus onduidelijk.

Verder gaven 6 tellers om uiteenlopende redenen die niets met corona te maken hadden, te kennen dat 2019 hun laatste teljaar is geweest. Voor drie van hen kon een vervanger worden gevonden, de andere drie gebieden bleven vacant.

Door al deze wisselingen van teller werden er in 2020 toch 68 gebieden geteld, één meer dan in 2019. En dat ondanks het coronajaar.

Verheugend was dat hierbij twee gebieden waren die nog nooit eerder in de Haagse regio voor MUS zijn geteld, beide door een voor MUS nieuwe teller. Daarnaast waren er drie gebieden die na lange tijd weer opnieuw geteld zijn.

Het aantal tellers met twee gebieden in 2020 bedroeg 9. Drie nieuwe tellers gingen maar meteen voor 2 gebieden en twee tellers namen er een gebied bij. De 68 gebieden hadden dus in totaal 59 verschillende tellers. Van deze 59 tellers zijn er 53 (ca. 90%) lid van de Haagse Vogelbescherming (HVB). Opvallend is dat slechts ca. 30% van deze 53 HVB-leden op een of andere manier al actief is in de vereniging.

Het percentage vrouwelijke tellers nam ten opzichte van 2019 toe van ca. 26% tot bijna 28%.

Tabel 1. Respons deelname MUS-project

	Aantal postcodegebieden								% deelname							
	totaal	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	
Den Haag	58	46	44	38	40	44	37	39	79	76	66	69	76	65	68	
Centrum	11	8	9	8	8	9	8	8	73	82	73	73	82	73	73	
Escamp	13	10	8	8	7	8	7	7	77	62	62	54	62	54	54	
Haagse Hout	7	6	7	5	7	6	7	6	86	100	71	100	86	100	86	
Laak	5	2	1	0	1	2	1	1	40	20	0	20	40	20	20	
Leidschenveen-Ypenburg	6	4	5	5	4	4	4	4	67	83	83	67	67	67	67	
Loosduinen	5	5	3	4	3	5	4	5	100	60	80	60	100	80	100	
Scheveningen	6	5	6	3	5	5	4	5	83	100	50	83	83	67	83	
Segbroek	5	5	5	5	5	5	2	3	100	100	100	100	100	40	60	
Wassenaar	5	5	5	3	4	4	3	4	100	100	60	80	80	60	80	
Leidschendam	5	5	5	5	5	5	5	4	100	100	100	100	100	100	80	
Voorburg	5	5	5	5	5	4	5	5	100	100	100	100	80	100	100	
Rijswijk	8	8	8	7	5	6	5	4	100	100	88	63	75	63	50	
Haagse regio totaal	81	68	67	58	59	63	55	56	84	83	72	73	78	68	69	

De stadsdelen Loosduinen en Segbroek werden, evenals alle randgemeenten, integraal geteld. In het stadsdeel Laak werd voor een tweede (van de 5) gebied een teller gevonden.

Een aantal van de nieuw getelde gebieden zijn wijken in sterk verstedelijkt gebied. Daarmee wordt de representativiteit van de uitkomsten sterk verbeterd. Tien personen gaven aan hoge tonen minder te horen. Vooral een aantal tellers die al vele jaren voor MUS actief zijn, krijgen moeite met hoge tonen.

Verheugend is dat door het meerjarig tellen voor MUS steeds meer tellers grote ervaring krijgen. Het percentage tellers met veel ervaring bedroeg in 2020 al 47%. Drie hiervan nemen twee gebieden voor hun rekening. Een even groot percentage zegt een gemiddelde telervaring te hebben. Slechts enkele tellers, vooral die pas begonnen zijn, hebben nog weinig ervaring. Deze toegenomen telervaring verhoogt de betrouwbaarheid van de uitkomsten.

In 31 van de 68 gebieden (bijna 46%) werd op het maximale aantal van 12 telpunten geteld. Op 77% van de routes bedroeg het aantal telpunten minimaal 10, op 16 routes werden 8 of 9 telpunten aangehouden.

2. Resultaten algemeen (tabel 2a en 2b)

In totaal werden er in 2020 ca. 22.960 vogels geteld met een gemiddelde van 338 per postcodegebied tegen 335 in 2019.

In 2020 werden er precies 100 soorten geturfd. De laatste jaren lag dat aantal altijd tussen de 90 en 95 soorten. Er waren vijf geheel nieuwe soorten voor de MUS-tellingen in de Haagse regio: rode wouw, patrijs, oeverloper, gele kwikstaart en kuifmees. Zij werden gezien door tellers met veel ervaring, behalve de rode wouw die door een teller met gemiddelde ervaring werd gezien. De vijf nieuwe soorten brengen het totaal ooit in de regio getelde soorten op 140. Boomleeuwrik en Cetti's zanger, die in 2019 voor het eerst werden gezien, gingen in 2020 op herhaling. Smient en kleine bonte specht werden ook maar in één jaar eerder in het verleden gezien.

De kauw is nog steeds de meest dominante soort met 40,8 exemplaren per postcodegebied (in 2019 40,7). De gierzwaluw op plaats 2 heeft zich hersteld van de dip in 2019, maar is nog niet op het niveau van eerdere jaren. Beide meeuwensoorten, kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw op respectievelijk plaats 3 en 5, liepen in aantal terug.

Exoten waren in de Haagse regio evenals in 2019 met 7 soorten weer goed vertegenwoordigd ten opzichte van de landelijke totalen in MUS. De drie meest voorkomende exoten, Canadese gans, nijlgans

rode wouw

en halsbandparkiet liepen wel wat in aantal terug. Als exoot worden daarbij ook beschouwd grauwe gans en brandgans omdat het hierbij niet om wilde exemplaren gaat maar om uitgezette vogels. Belangrijke toenames zien we bij kuifeend, meerkoet, boomklever en vink. De boerenzwaluw is na zijn uitschieter naar boven in 2019 weer terug op zijn oude niveau. Het aantal huismussen was het laagste sinds 2015.

Van de landelijke top-10 kwamen 5 soorten niet in de Haagse top-10 voor, te weten de huismus (landelijk op plaats 4) en spreeuw, ekster, zwarte kraai en Turkse tortel (landelijk op plaats 7 t/m 10). Zij worden vervangen door de kleine mantelmeeuw (in Den Haag op 3, landelijk 14), halsbandparkiet (op 5, landelijk 27), zilvermeeuw (op 6, landelijk 22), stadsduif (op 9, landelijk 19) en Canadese gans (op 10, landelijk 31). huismus, spreeuw, ekster, zwarte kraai en Turkse tortel uit de landelijke top-10 zien we in de Haagse regio terug op respectievelijk plaats 22, 20, 13, 11 en 33.

In 2020 werden kauw, koolmees, merel en ekster in alle postcodegebieden gezien, de houtduif werd in slechts één gebied gemist.

De meeste soorten komen jaarlijks grofweg in hetzelfde percentage gebieden voor. Een aantal soorten werd echter vanaf 2016 in een steeds toenemend percentage postcodegebieden gezien. Belangrijke toenames zien we bij de Canadese gans (van ca. 47% in 2016 tot bijna 74% in 2020), vink (van ca. 53% tot ca. 63%), grote bonte specht (van ca. 58% tot 69% en krakeend (van ca. 18% tot 26,5%). Het percentage postcodegebieden waarin boomklevers werden gesignaleerd verdubbelde van 2017 op 2020 bijna van 10,2 tot 19,1%. In diezelfde periode liep het

Tabel 2a. Totaal aantal waargenomen exemplaren per soort (alleen soorten waarvan in totaal meer dan 10 stuks zijn waargenomen)

		Aantal exemplaren 2020	Aantal exemplaren per postcodegebied					
			2015	2016	2017	2918	2019	2020
1	Kauw	2775	46,2	58,7	43,0	35,2	40,7	40,8
2	Gierzwaluw	1639	35,6	27,4	31,4	38,6	25,9	28,7
3	Kleine Mantelmeeuw	1569	30,0	29,8	26,5	32,4	26,7	25,7
4	Houtduif	1523	22,6	22,6	24,7	21,0	21,2	22,7
5	Zilvermeeuw	1141	26,5	28,1	23,3	20,0	18,4	18,1
6	Halsbandparkiet	1141	19,7	20,4	22,8	20,9	21,9	18,1
7	Koolmees	1093	14,9	14,9	15,6	15,7	16,1	16,1
8	Merel	1049	19,3	19,2	18,9	18,6	15,4	15,4
9	Stadsduif	941	20,8	31,3	24,2	21,8	21,2	20,8
10	Canadese Gans	935	15,5	26,8	24,2	22,6	23,3	18,8
11	Zwarte Kraai	909	14,2	13,8	16,0	13,2	12,5	14,2
12	Meerkoet	669	11,9	12,1	10,7	10,4	9,4	11,5
13	Ekster	648	9,7	8,3	9,3	8,9	8,9	9,6
14	Nijlgans	641	9,5	8,8	11,4	11,2	12,9	10,3
15	Wilde Eend	564	13,0	11,5	12,4	11,3	9,5	10,2
16	Pimpelmees	523	10,0	9,3	9,8	8,9	7,2	8,4
17	Winterkoning	454	8,6	9,1	9,9	9,6	8,6	8,3
18	Tjiftjaf	360	6,9	6,5	6,5	5,0	5,7	6,0
19	Zwartkop	279	4,9	4,9	5,1	5,2	5,9	5,9
20	Spreeuw	265	9,3	5,8	13,9	6,5	12,8	7,8
21	Roodborst	265	4,9	5,2	6,0	4,8	4,9	5,0
22	Huismus	264	11,1	10,6	12,7	8,8	9,6	8,3
23	Vink	221	3,7	3,2	3,9	4,9	4,4	5,1
24	Waterhoen	220	4,7	4,9	3,8	3,6	3,8	4,5
25	Heggenmus	206	4,5	4,1	4,3	4,6	3,9	4,0
26	Grote Bonte Specht	182	2,9	2,9	3,4	2,7	3,1	3,9
27	Zanglijster	178	3,7	3,7	3,9	3,8	3,9	4,3
28	Scholekster	177	4,0	4,3	3,9	3,5	3,9	3,9
29	Grauwe Gans	156	8,2	8,6	7,2	10,8	13,3	14,2
30	Gaai	136	2,8	2,9	2,8	2,8	2,6	2,9
31	Blauwe Reiger	131	2,4	2,5	2,7	3,1	2,5	2,7
32	Groenling	116	4,8	3,6	3,9	3,7	3,0	3,2
33	Turkse Tortel	109	3,8	3,9	4,1	4,4	3,7	3,4
34	Kuifeend	107	4,5	6,4	4,4	4,8	3,7	6,7
35	Soepeend	104	7,3	6,9	7,3	5,0	3,5	3,9
36	Boomkruiper	99	2,8	3,2	3,0	3,6	3,4	3,4
37	Putter	86	4,7	3,6	3,3	3,1	3,2	3,6
38	Aalscholver	79	2,9	2,3	2,7	3,3	2,2	2,9
39	Fuut	78	3,9	3,3	3,5	3,7	3,8	3,0
40	Kokmeeuw	73	6,3	4,2	4,0	4,1	5,3	5,2
41	Boerenzwaluw	72	4,4	9,1	5,4	5,9	9,3	5,6
42	Krakeend	63	3,0	4,6	2,3	5,3	3,0	3,5
43	Staartmees	56	3,8	3,8	3,6	3,8	4,6	3,8
44	Knobbelzwaan	52	3,8	3,9	4,1	3,2	3,8	3,3
45	Soepgans	52	4,5	3,9	5,7	7,2	6,8	7,4
46	Boomklever	42	2,0	1,9	2,2	1,9	2,3	3,2
47	Groene Specht	39	1,7	1,8	1,3	1,3	1,6	1,8
48	Huiszwaluw	35	7,8	5,0	2,8	4,0	4,4	5,8
49	Holenduif	33	2,1	2,0	1,8	2,0	1,9	2,2
50	Fitis	33	3,1	3,4	2,2	2,1	2,4	2,5
51	Nachtegaal	30	2,8	4,1	4,3	3,7	3,7	3,4
52	Kleine Karekiet	28	2,7	2,0	2,0	1,1	1,9	2,0
53	Fazant	23	3,7	2,2	2,4	2,2	2,2	1,9
54	Stormmeeuw	22	2,5	1,2	3,0	2,8	4,4	5,5
55	Visdief	22	3,1	2,7	3,6	1,8	3,1	2,0
56	Tuinfluit	21	1,4	1,4	1,2	1,8	2,1	2,1
57	Ooievaar	20	3,1	4,6	3,0	2,1	1,3	2,9
58	Witte kwikstaart	19	2,4	2,1	1,7	2,2	1,6	1,6
59	Kievit	18	2,6	8,0	10,9	4,1	3,6	3,0
60	Grasmus	16	1,6	2,4	2,2	1,6	2,5	2,1
61	Buizerd	13	1,4	1,6	1,5	1,4	1,3	1,4

Tabel 2b. Totaal aantal waargenomen exemplaren per soort (alleen soorten waarvan in totaal meer dan 10 stuks zijn waargenomen)

		Aantal PC-gebieden 2020	Deel postcodegebieden waarin waargenomen					
			2015	2016	2017	2018	2019	2020
			%					
1	Kauw	68	100,0	98,4	100,0	100,0	98,5	100,0
2	Gierzwaluw	57	81,8	79,4	86,4	82,8	76,1	83,8
3	Kleine Mantelmeeuw	61	85,5	90,5	88,1	84,5	92,5	89,7
4	Houtduif	67	100,0	98,4	100,0	100,0	98,5	98,5
5	Zilvermeeuw	63	96,4	96,8	98,3	93,1	91,0	92,6
6	Halsbandparkiet	63	92,7	93,7	93,2	96,6	97,0	92,6
7	Koolmees	68	100,0	100,0	96,6	96,6	98,5	100,0
8	Merel	68	100,0	98,4	100,0	100,0	98,5	100,0
9	Stadsduif	46	67,3	57,1	62,7	69,0	68,7	67,6
10	Canadese Gans	50	47,3	46,0	50,8	65,5	61,2	73,5
11	Zwarte Kraai	64	92,7	96,8	98,3	98,3	95,5	94,1
12	Meerkoet	58	90,9	88,9	86,4	91,4	91,0	85,3
13	Ekster	68	100,0	96,8	100,0	98,3	98,5	100,0
14	Nijlgans	62	83,6	88,9	94,9	93,1	91,0	91,2
15	Wilde Eend	55	96,4	90,5	81,4	87,9	91,0	80,9
16	Pimpelmees	62	81,8	84,1	81,4	89,7	83,6	91,2
17	Winterkoning	55	85,5	85,7	84,7	89,7	77,6	80,9
18	Tjiftjaf	60	81,8	76,2	81,4	81,0	76,1	88,2
19	Zwartkop	47	56,4	57,1	64,4	62,1	73,1	69,1
20	Spreeuw	34	63,6	65,1	72,9	62,1	50,7	50,0
21	Roodborst	53	78,2	71,4	79,7	81,0	76,1	77,9
22	Huismus	32	52,7	55,6	45,8	50,0	50,7	47,1
23	Vink	43	52,7	61,9	57,6	53,4	56,7	63,2
24	Waterhoen	49	76,4	60,3	69,5	62,1	67,2	72,1
25	Heggenmus	51	78,2	76,2	84,7	74,1	76,1	75,0
26	Grote Bonte Specht	47	58,2	55,6	55,9	63,8	65,7	69,1
27	Zanglijster	41	67,3	60,3	64,4	62,1	55,2	60,3
28	Scholekster	46	58,2	55,6	59,3	62,1	59,7	67,6
29	Grauwe Gans	11	16,4	17,5	25,4	22,4	14,9	16,2
30	Gaai	47	65,5	61,9	69,5	60,3	58,2	69,1
31	Blauwe Reiger	48	78,2	73,0	64,4	70,7	71,6	70,6
32	Groenling	36	49,1	49,2	47,5	46,6	46,3	52,9
33	Turkse Tortel	32	61,8	44,4	50,8	48,3	44,8	47,1
34	Kuifeend	16	29,1	25,4	28,8	29,3	22,4	23,5
35	Soepeend	27	36,4	28,6	37,3	37,9	37,3	39,7
36	Boomkruiper	29	47,3	38,1	49,2	46,6	43,3	42,6
37	Putter	24	36,4	28,6	32,2	31,0	38,8	35,3
38	Aalscholver	27	43,6	33,3	33,9	36,2	50,7	39,7
39	Fuut	26	41,8	41,3	40,7	37,9	38,8	38,2
40	Kokmeeuw	14	30,9	25,4	28,8	36,2	31,3	20,6
41	Boerenwaluw	13	16,4	7,9	18,6	13,8	20,9	19,1
42	Krakeend	18	18,2	19,0	20,3	19,0	22,4	26,5
43	Staartmees	15	21,8	23,8	13,6	24,1	26,9	22,1
44	Knobbelzwaan	16	40,0	41,3	40,7	36,2	29,9	23,5
45	Soepgans	7	10,9	12,7	10,2	10,3	11,9	10,3
46	Boomklever	13	16,4	14,3	10,2	15,5	16,4	19,1
47	Groene Specht	22	29,1	23,8	18,6	27,6	22,4	32,4
48	Huiswaluw	6	9,1	5,7	5,0	10,3	9,0	8,8
49	Holenduif	15	20,0	19,6	16,9	20,7	16,4	22,1
50	Fitis	13	32,7	23,8	20,3	32,8	23,9	19,1
51	Nachtegaal	9	9,1	7,9	8,5	8,6	10,4	13,2
52	Kleine Karekiet	14	20,0	19,0	22,0	20,7	19,4	20,6
53	Fazant	12	10,9	9,5	11,9	17,2	13,4	17,6
54	Stormmeeuw	4	10,9	6,0	6,8	5,2	4,5	5,9
55	Visdief	11	14,5	12,7	15,3	17,2	10,4	16,2
56	Tuinfluit	10	23,6	14,3	20,3	15,5	13,4	14,7
57	Ooievaar	7	12,7	7,9	10,2	13,8	13,4	10,3
58	Witte kwikstaart	12	5,5	11,3	5,0	10,3	11,9	17,6
59	Kievit	6	7,3	3,2	6,8	10,3	6,0	8,8
60	Grasmus	8	9,1	12,7	10,2	10,3	9,0	11,8
61	Buizerd	9	9,1	12,7	10,2	8,6	16,4	13,2

vink

percentage met spreeuwen terug van 72,9 naar 50,0% en dat met knobbelzwanen terug van 40,7 naar 23,5%.

Op 9 telronden werden van een soort 100 of meer exemplaren geteld. Koploper was de kauw waarvan er in Moerwijk west 183 werden geteld. Ook in drie andere gebieden werden van hem op een telronde meer dan 100 exemplaren gezien. Van Canadese gans, halsbandparkiet, gierzwaluw, stadsduif en spreeuw werden er ook op een telronde meer dan 100 exemplaren geturfd.

De Haagse regio omvat met haar 68 getelde postcodegebieden ca. 9% van alle getelde MUS-gebieden in Nederland. Voor 8 soorten zitten wij per telronde ver boven deze 9%. Dat betekent dat van deze soorten het aantal getelde exemplaren flink van invloed is op de landelijke totalen. Dat zijn Canadese gans (30-50%), nijlgans (25-35%), kleine mantelmeeuw (ca.30%), zilvermeeuw (ca. 35%), stadsduif (20-25%), halsbandparkiet (30-40%), nachtegaal (35-60%, alleen in de eerste en tweede telronde) en staartmees (15-30%). Enkele andere dan de eerder genoemde en in MUS redelijk algemene soorten zaten in de Haagse regio juist (beduidend) lager dan het landelijk gemiddelde: grauwe gans, torenvalk, fazant, kokmeeuw, visdief, holenduif, boeren- en huiszwaluw, vink en putter.

3. Resultaten per telronde (tabel 3)

Veruit de meeste tellers hebben in 2020 alle drie de tellingen gedaan. Slechts één teller miste de eerste, twee de tweede telling. In de 3de telling werden 6 postcodegebieden niet geteld, waarbij twee tellers allebei hun gebieden niet geteld hadden. Van één teller zijn slechts gegevens van de eerste telling beschikbaar en van een andere alleen de tweede. De uitbraak van corona zou mogelijk het telpatroon door de week kunnen veranderen. In de eerste periode was hiervan niets te merken: nog steeds waren de weekenden samen goed voor 69% van de tellingen. Vooral het eerste weekend was erg in trek met 21 tellers die eropuit trokken. De 2de ronde gaf een totaal ander beeld: slechts 40% van de tellingen vond in het weekend plaats (in 2019 65%). In de derde avondtelling werd slechts voor 29% in het weekend geteld en waren doordeweekse dagen favoriet. Opvallend was dat maar liefst 44% van de tellingen in de laatste 5 dagen van deze periode plaatsvonden. In de eerste en tweede ronde werden de meeste vogels geteld, resp. ca. 15.000 in de eerste en ca. 14.500 in de tweede. In de 3de telronde lag het aantal wat lager met 10.800 vogels.

Het aantal soorten dat per telronde werd gezien verschilde weinig: resp. 84, 86 en 80.

In de eerste en tweede telronde werden gemiddeld per gebied iets meer exemplaren gezien dan in 2019: in de 1ste ronde gemiddeld 221 (214 in 2019) en in de tweede 213 (in 2019 208).) In de derde ronde echter beduidend minder: 159 tegen 173 in 2019.

Zeven soorten stonden in alle drie telronden in de top-tien: kleine mantelmeeuw, zilvermeeuw, stadsduif, houtduif, halsbandparkiet, merel en kauw. In de 1ste ronde werden deze aangevuld door meerkoet, koolmees en zwarte kraai, in de 2de door gierzwaluw, koolmees en zwarte kraai en in de 3de door Canadese gans, meerkoet en gierzwaluw.

De hoogste aantallen in de 1ste en de 2de ronde kwamen voor rekening van de kauw, op gepaste afstand gevolgd door kleine mantelmeeuw en houtduif. De gierzwaluw scoorde, zoals te verwachten was, in de 3de ronde veruit het hoogste aantal, duidelijk meer dan kleine mantelmeeuw en kauw.

De kleine mantelmeeuw verzekerde zich hiermee van een vaste plaats in de top-drie per ronde.

De zilvermeeuw daarentegen, in 2014 nog goed voor resp. de 2de, 4de en 3de plaats in de drie telronden kwam in 2020 niet verder meer dan een 5de in de eerste ronde, een 9de in de tweede en een 5de in de derde.

De Canadese gans was de enige soort die zijn top had in de derde ronde. Opvallend was dat in de eerste telronde het aantal waargenomen (gezien of gehoord)

Tabel 3. Totaal aantal waargenomen exemplaren per telronde, 2020 (alleen soorten waarvan in totaal meer dan 10 stuks zijn waargenomen)

	Aantal exemplaren			Aantal postcodegebieden			
	telronde			telronde			
	1	2	3	1	2	3	
1	Kauw	1662	2082	1184	66	65	52
2	Gierzwaluw	2	576	1455	2	34	53
3	Kleine Mantelmeeuw	1298	930	970	55	57	50
4	Houtduif	1250	1118	730	63	63	59
5	Halsbandparkiet	674	736	637	55	46	49
6	Zilvermeeuw	864	611	646	61	56	52
7	Koolmees	1019	731	264	67	64	38
8	Merel	805	903	477	66	63	54
9	Stadsduif	764	637	393	40	29	16
10	Canadese gans	314	425	569	36	33	29
11	Zwarte Kraai	782	691	333	62	59	52
12	Meerkoet	498	427	438	55	51	48
13	Ekster	445	515	318	58	65	55
14	Nijlgans	390	472	241	49	52	36
15	Wilde Eend	387	263	321	49	42	38
16	Pimpelmees	487	253	109	61	45	24
17	Winterkoning	368	396	94	51	51	29
18	Tjiftjaf	319	237	128	56	48	37
19	Zwartkop	183	247	66	38	42	21
20	Spreeuw	81	102	131	20	25	7
21	Roodborst	222	170	70	47	41	21
22	Huismus	178	195	85	28	25	14
23	Vink	138	157	68	35	32	19
24	Waterhoen	161	123	75	42	32	28
25	Heggenmus	197	96	12	48	33	8
26	Grote Bonte Specht	147	116	48	43	30	17
27	Zanglijster	127	121	67	34	31	21
28	Scholekster	80	107	94	31	29	26
29	Grauwe Gans	97	86	25	9	5	5
30	Gaai	103	64	38	39	25	16
31	Blauwe Reiger	71	95	56	31	36	31
32	Groenling	89	53	17	30	19	8
33	Turkse Tortel	79	61	26	23	14	13
34	Kuifeend	89	28	40	12	9	6
35	Soepeend	37	58	65	17	17	14
36	Boomkruiper	68	65	42	24	24	17
37	Putter	57	39	30	15	16	14
38	Aalscholver	31	53	14	16	15	7
39	Fuut	51	38	42	14	12	18
40	Kokmeeuw	15	25	50	4	10	7
41	Boerenzwaluw	5	22	55	3	4	11
42	Krakeend	40	20	22	14	7	4
43	Staartmees	15	20	35	9	5	6
44	Knobbelzwaan	19	27	20	11	8	6
45	Soepgans	17	33	20	2	3	4
46	Boomklever	32	22	12	10	6	6
47	Groene Specht	27	13	14	17	9	7
48	Huiszwaluw	1	15	31	1	2	4
49	Holenduif	20	23	10	9	10	5
50	Fitis	28	12	1	10	7	1
51	Nachtegaal	26	13	0	7	7	0
52	Kleine Karekiet	0	22	17	0	12	10
53	Fazant	17	14	1	7	10	1
54	Stormmeeuw	21	10	7	3	2	2
55	Visdief	0	2	20	0	1	10
56	Tuinfluit	9	15	2	5	7	2
57	Ooievaar	3	6	15	2	2	6
58	Witte Kwikstaart	12	11	3	7	7	2
59	Kievit	7	8	8	3	2	3
60	Grasmus	4	16	0	2	8	0
61	Buizerd	6	4	6	5	2	4

heggenmus

nachtgalen en heggenmussen twee keer zo hoog was als in de tweede ronde en dat deze soorten in de derde nauwelijks meer werden waargenomen. Echte zomervogels zoals huiszwaluw en kleine karekiet werden uitsluitend in de tweede en derde ronde opgemerkt.

Van de nieuwe soorten werd de rode wouw in de 1ste ronde waargenomen, de gele kwikstaart en kuifmees in zowel de 1ste als de 2de, de patrijs en oeverloper alleen in de 2de.

4. Resultaten per postcodegebied (tabel 4a, 4b en 4c)

Sinds de start van het MUS-project in 2007 zijn nu 78 postcodegebieden van de in totaal 81 in aanmerking komende in ten minste één jaar geteld (ruim 96%). Hiervan werden in 2020 drie gebieden voor het eerst geteld, Transvaalkwartier zuid, Morgenstond zuid en Spoorwijk. Van de drie gebieden die nog nooit geteld zijn, ligt er één in Leidschenveen en de andere twee in het stadsdeel Laak. Zes gebieden werden in tegenstelling tot 2019 niet geteld.

Het aantal exemplaren kan per postcodegebied sterk variëren. In 2020 van 106 (in Steenvoorde noord, Rijswijk) tot 768 (in Moerwijk west).

Globaal liggen er drie oorzaken aan deze verschillen ten grondslag:

1. De vogelrijkdom, meestal overeenkomend met de hoeveelheid groen in de wijk.
2. De aanwezigheid van grote groepen vogels.
3. De mate van ervarenheid van de tellers.

Van de 10 postcodegebieden met de hoogste aantallen waren er 5 toe te schrijven aan de aanwezigheid van grote groepen vogels. Moerwijk west, dankt zijn hoge aantal bijvoorbeeld vooral aan de grootste groep die in 2020 werd waargenomen, namelijk 183 kauwen. In Centrum zuid, het gebied met het op een na hoogste aantal (758), waren er zelfs drie groepen van meer dan 100 exemplaren (kauw, gierzwaluw en halsbandparkiet) die samen al 50% van het totaal in dit gebied uitmaakten.

In vier andere gebieden in de top-tien qua aantal was de vogelrijkdom in combinatie met een ervaren teller de oorzaak.

De 10 gebieden met het laagste aantal waren (vrijwel) allemaal sterk verstedelijkte gebieden met in de regel een teller met een gemiddelde telveraring.

Gemiddeld werden er 338 exemplaren per postcodegebied waargenomen. Vijftien gebieden scoorden meer dan 25% boven het gemiddelde, waarvan drie 50% bovengemiddeld, terwijl 13 gebieden meer dan 25% onder dit gemiddelde zaten, waarvan zelfs 7 meer dan 50% onder het gemiddelde. In Leidschendam werden de hoogste aantallen gescoord in Prinsenhof (316), in Voorburg in Voorburg noord/'t Loo (424), in Rijswijk in De Put e.o. (531) en in Wassenaar in Oostdorp (493).

Gemiddeld de meeste exemplaren werden geturfd in de twee getelde gebieden in het stadsdeel Laak (492), gevolgd door Wassenaar (406) en het stadsdeel Segbroek (401). Gemiddeld de minste in Leidschendam (259), gevolgd door de stadsdelen Loosduinen en Scheveningen met elk 281 gemiddeld.

Het gemiddeld aantal soorten per postcodegebied bedroeg, evenals in 2019, 32. In 2020 werd het hoogste aantal soorten waargenomen in Duttendel (55) en de Vogelwijk (54), op enige afstand gevolgd door Ypenburg -bloemenwijk en de Plaspoelpolder (Rijswijk) met elk 50 soorten en door De Put e.o. (Rijswijk) en Kerkehout (Wassenaar) met elk 46 soorten. Vrijwel al deze gebieden werden geteld door ervaren tellers en hadden gemiddeld tot veel groen in de wijk.

Soortenarmst waren het Regentessekwartier (13), Oostbroek en Bezuidenhout oost (elk 16), Transvaalkwartier noord (18) en Schilderswijk noord en Bouwlust west (elk 19), allemaal verstedelijkte wijken. Drie werden geteld door ervaren tellers, één door een teller met gemiddelde ervaring en twee door tellers met weinig ervaring.

Den Haag als geheel zat met 30 soorten per gebied onder het gemiddelde, de randgemeenten juist erboven. Leidschendam scoorde gemiddeld 35, Voorburg 37, Wassenaar 38 en Rijswijk zelfs 40 soorten gemiddeld.

Tabel 4a. Aantal soorten en exemplaren Den Haag per postcodegebied

	Aantal soorten						Aantal exemplaren					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DEN HAAG												
Centrum												
Centrum	17	17	16	16	16	-	370	325	284	268	275	-
Centrum-zuid	-	21	20	20	22	22	-	642	484	482	758	758
Zeeheldenkwartier oost	22	28	22	30	27	28	249	268	167	352	239	192
Willemspark	24	23	20	18	18	-	299	314	249	252	286	-
Stationsbuurt	21	21	-	-	-	-	346	542	-	-	-	-
Zeeheldenkwartier west	11	19	20	23	25	23	105	321	398	401	336	368
Schilderswijk zuid	26	23	22	25	26	21	293	326	285	351	309	233
Schilderswijk noord	17	16	17	19	20	19	357	398	332	394	515	331
Transvaalkwartier noord	-	-	-	-	16	18	-	-	-	-	341	288
Transvaalkwartier zuid	-	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	446
Archipelbuurt	32	27	27	29	31	30	409	299	329	324	296	295
Escamp												
Moerwijk noord/oost	30	33	-	27	26	21	420	388	-	332	371	232
Moerwijk zuid	-	-	-	-	27	30	-	-	-	-	200	216
Moerwijk west	-	35	36	39	35	40	-	390	784	940	846	768
Morgenstond zuid	-	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	283
Vrederust	-	-	-	-	-	34	-	-	-	-	-	274
Bouwlust oost	32	31	31	39	31	34	479	542	397	396	328	374
Bouwlust west	22	18	-	22	18	19	158	166	-	244	191	152
Morgenstond west	27	35	30	-	-	-	340	540	530	-	-	-
Leyenburg oost	35	26	30	24	-	-	440	532	412	201	-	-
Leyenburg west	34	38	36	31	32	35	283	362	511	403	339	392
Wateringse Veld	36	34	37	35	39	39	244	229	230	210	292	282
Oostbroek	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	290
Rustenburg	-	-	21	25	23	-	-	-	420	343	315	-
Haagse Hout												
Mariahoeve noord	39	33	37	-	33	-	497	515	448	-	226	-
Mariahoeve midden	29	27	29	31	28	34	264	218	234	260	269	240
Bezuidenhout oost	40	38	36	-	18	16	406	290	259	-	275	268
Marlot	34	21	27	27	30	30	240	136	185	152	227	177
Bezuidenhout midden/west	23	21	23	24	22	23	285	273	282	328	329	330
Benoordenhout	26	-	28	28	29	25	236	-	296	215	236	193
Duttendel	46	53	56	59	61	55	572	413	436	684	595	568
Laak												
Molenwijk	-	33	33	-	30	29	-	390	366	-	494	385
Laakkwartier oost	26	24	-	-	-	-	404	412	-	-	-	-
Spoorwijk	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	599
Leidschenveen-Ypenburg												
Leidschenveen	30	26	25	25	25	27	309	308	264	396	215	259
Leidschenveen Lanen	25	25	29	22	26	28	402	199	255	207	354	446
Ypenburg noord	58	38	52	37	42	40	646	807	542	342	298	344
Ypenburg Singels/Waterwijk	37	36	39	40	33	-	348	421	714	406	318	-
Ypenburg-bloemenwijk	-	-	-	43	42	50	-	-	-	374	618	470
Loosduinen												
Waldeck	-	35	32	36	-	29	-	580	472	717	-	178
Houtwijk	28	35	-	36	23	32	205	269	-	245	141	292
Kraayenstein	34	29	-	-	-	42	232	139	-	-	-	313
Kijkduin	33	32	35	33	32	38	289	299	310	272	203	265
Bohemen	34	33	30	22	29	28	380	384	405	183	378	359
Scheveningen												
Duinoord	45	-	-	34	44	39	382	-	-	215	297	229
Statenkwartier	-	21	21	17	20	-	-	270	289	245	326	-
Duindorp	-	26	27	29	31	25	-	223	282	344	365	260
Oud-Scheveningen	35	40	44	-	21	27	812	945	672	-	271	265
Scheveningen Badplaats	18	13	19	-	22	26	349	270	167	-	173	211
Belgisch Park	16	18	13	-	34	31	151	229	179	-	332	440
Segbroek												
Regentessekwartier	-	15	16	14	15	13	-	392	377	407	219	234
Valkenboskwartier zuid	-	23	22	22	26	21	-	316	281	322	252	271
Vruchtenbuurt	-	37	33	32	35	37	-	481	360	412	412	307
Bomenbuurt	40	45	48	44	43	42	617	553	602	551	546	561
Vogelwijk	55	62	49	45	48	54	660	680	738	613	574	630

Tabel 4b. Aantal soorten en exemplaren rand(deel)gemeenten per postcodegebied

	Aantal soorten						Aantal exemplaren					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015	2016	2017	2018	2019	2020
WASSENAAR												
Deyleroord	33	23	42	44	39	42	315	203	442	388	331	419
Oostdorp	33	35	26	32	35	45	319	309	278	237	228	493
De Kievit e.o.	-	-	-	-	36	32	-	-	-	-	305	343
Nieuw Wassenaar	-	25	26	32	30	26	-	377	291	359	389	378
Kerkehout	23	20	29	-	40	46	136	93	204	-	420	399
LEIDSCHENDAM												
De Zijde	36	36	41	35	37	32	282	263	263	240	210	160
De Heuvel	36	32	33	37	35	38	378	378	355	344	260	264
Prinsenhof	27	32	29	36	33	40	392	302	257	383	321	316
Raadhuiskwartier	25	26	29	23	29	26	334	295	322	310	258	276
De Rietvink	56	46	50	50	35	39	540	440	533	395	266	277
VOORBURG												
Voorburg oost	37	-	33	36	35	40	314	-	254	266	247	342
Essesteijn/Damsigt	42	44	44	44	43	40	523	476	490	266	318	419
Voorburg noord/'t Loo	39	39	36	38	40	37	448	364	415	550	405	424
Voorburg oud	24	23	34	33	34	37	370	256	420	295	230	270
Voorburg west	33	28	29	29	28	30	248	199	197	203	228	253
RIJSWIJK												
Cromwijk/Leeuwendaal	34	35	-	30	28	32	503	295	-	293	262	269
Te Werve	32	33	31	27	37	41	381	293	346	205	398	397
De Put e.o.	41	48	47	48	46	46	539	605	494	414	435	531
Steenvoorde Noord	-	-	-	-	22	26	-	-	-	-	176	106
De Strijp	-	33	32	34	36	34	-	353	412	376	392	386
Steenvoorde zuidwest	43	39	36	42	38	39	269	256	250	220	244	277
Steenvoorde zuidoost	-	-	-	35	46	42	-	-	-	372	522	346
Plaspoelpolder	47	57	58	55	59	50	411	586	517	516	435	345

Tabel 4c. Aantal vogels en meest getelde soort per postcodegebied, 2020

	Aantal soorten	Aantal exemplaren	Meest getelde soort	
			naam	aantal
DEN HAAG				
Centrum				
Centrum zuid	22	758	Kauw	149
Zeeheldenkwartier oost	28	192	Zilvermeeuw	25
Zeeheldenkwartier west	23	368	Stadsduif	62
Schilderswijk zuid	21	233	Zilvermeeuw	48
Schilderswijk noord	19	331	Stadsduif	98
Transvaalkwartier noord	18	288	Zilvermeeuw	50
Transvaalkwartier zuid	19	446	Gierzwaluw	86
Archipelbuurt	30	295	Kleine Mantelmeeuw	33
Escamp				
Moerwijk noord/oost	21	232	Kleine Mantelmeeuw	33
Moerwijk zuid	30	216	Kleine Mantelmeeuw	32
Moerwijk west	40	768	Kauw	183
Morgenstond zuid	24	283	Zilvermeeuw	53
Vrederust	34	274	Meerkoet	25
Bouwlust oost	34	374	canadese gans spec.	82
Bouwlust west	19	152	Kauw	35
Leyenburg west	35	392	Kauw	53
Wateringse Veld	39	282	Zwarte Kraai	26
Oostbroek	16	290	Zilvermeeuw	81
Haagse Hout				
Mariahoeve midden	34	240	Kleine Mantelmeeuw	34
Bezuidenhout oost	16	268	Zilvermeeuw	51
Marlot	30	177	Houtduif	17
Bezuidenhout midden/west	23	330	Kauw	110
Benoordenhout	25	193	Merel	26
Duttendel	55	568	Kleine Mantelmeeuw	62
Laak				
Molenwijk	29	385	Stadsduif	74
Spoorwijk	23	599	Canadese gans	145
Leidschenveen-Ypenburg				
Leidschenveen	27	259	Canadese gans	90
Leidschenveen Lanen	28	446	Spreeuw	100
Ypenburg noord	40	344	Grauwe Gans	38
Ypenburg-bloemenwijk	50	470	Canadese gans	68
Loosduinen				
Waldeck	29	178	Stadsduif	30
Houtwijk	32	292	Kauw	38
Kraayenstein	42	313	Gierzwaluw	33
Kijkduin	38	265	Houtduif	26
Bohemien	28	359	Canadese gans	62
Scheveningen				
Duinoord	39	229	Merel	23
Duindorp	25	260	Zilvermeeuw	96
Oud-Scheveningen	27	265	Kleine Mantelmeeuw	71
Scheveningen Badplaats	26	211	Stadsduif	36
Belgisch Park	31	440	Gierzwaluw	94
Segbroek				
Regentessekwartier	13	234	Kauw	60
Valkenboskwartier zuid	21	271	Gierzwaluw	76
Vruchtenbuurt	37	307	Zilvermeeuw	39
Bomenbuurt	42	561	Gierzwaluw	79
Vogelwijk	54	630	Gierzwaluw	68
WASSENAAR				
Deyleroord	42	419	Gierzwaluw	60
Oostdorp	45	493	Kauw	130
De Kievit e.o.	32	343	Merel	43
Nieuw Wassenaar	26	378	Merel	48
Kerkehout	46	399	Gierzwaluw	51
LEIDSCHENDAM				
De Zijde	32	160	Koolmees	22
De Heuvel	38	264	Kleine Mantelmeeuw	35
Prinsenhof	40	316	Kleine Mantelmeeuw	30
Raadhuiskwartier	26	276	Gierzwaluw	67
De Rietvink	39	277	Kauw	26
VOORBURG				
Voorburg Oost	40	342	Kauw	55
Essesteijn/Damsigt	40	419	Kauw	82
Voorburg noord/'t Loo	37	424	Houtduif	64
Voorburg oud	37	270	Gierzwaluw	33
Voorburg west	30	253	Kauw	59
RIJSWIJK				
Cromwijk/Leeuwendaal	32	269	Kauw	72
Te Werve	41	397	Kauw	67
De Put e.o.	46	531	Gierzwaluw	46
Steenvoorde noord	26	106	Kauw	11
De Strijp	34	386	Kauw	46
Steenvoorde zuidwest	39	277	Halsbandparkiet	60
Steenvoorde zuidoost	42	346	Grauwe Gans	41
Plaspoelpolder	59	345	Boerenwaluw	25

koolmees

Het aantal postcodegebieden waarin de kauw de meest getelde soort is, bedroeg in 2020 16, één minder dan in 2019. Hij is daarmee de soort die in de meeste gebieden het grootste aantal had. Doordat er in 2020 weer meer gierzwaluwen werden geteld dan in 2019, nam aantal gebieden waar hij de meest getelde soort was toe naar 11 (in 2019 maar 7). Hiervan waren er in het stadsdeel Segbroek 3 postcodegebieden. Vijf andere gebieden lagen in de randgemeenten.

De twee meeuwensoorten moesten het elk met 8 gebieden doen waarin zij de meest getelde soort waren. Bij de kleine mantelmeeuw betekende dat een lichte afname (2019 10) en bij de zilvermeeuw een toename (in 2019 5). Die met de kleine mantelmeeuw lagen vooral in Moerwijk, stadsdeel Haagse Hout en Leidschendam, die met de zilvermeeuw in de stadsdelen Centrum en Escamp.

De Canadese gans en de stadsduif waren de 'topvogels' in elk 5 postcodegebieden. De merel was in 4 postcodegebieden (waarvan 2 in Wassenaar) de meest getelde soort. Er waren 8 soorten die in één tot 3 postcodegebieden het sterkst waren vertegenwoordigd. De meest opvallende waren de 100 spreeuwen in Leidschenveen Lanen en de 25 boerenzwaluwen in de Plaspoelpolder (Rijswijk). Opvallend was ook dat de koolmees met 22 exemplaren in De Zijde (Leidschendam) de meest getelde soort daar was.

5. Resultaten per soortgroep (tabel 5a, 5b en 5c)

a. watervogels

In 2020 werden er in totaal 3.887 exemplaren van 22 verschillende soorten watervogels waargenomen. Dat aantal was een fractie minder dan in 2019, maar betrof wel één soort meer. In tegenstelling tot 2019 werden in 2020 niet vastgesteld grote zilverreiger, brandgans en muskuseend, wel Indische gans, mandarijneend, smient en slobbeend, overigens allemaal soorten die in eerdere jaren ook wel eens waren gezien.

In 2020 betroffen het derhalve 14 wilde soorten, 6 exoten, soepeend en soepgans.

De 'wilde' soorten waren goed voor ca. 51% van het totaal aan watervogels. Hiervan bestond 62% uit wilde eend en meerkoet. Opvallend was dat beide soorten zich herstelden van de dip die zij in 2019 hadden qua aantal. De meerkoet nam zelfs zo ver toe dat hij de nijlgans voorbij ging op plaats 2 van de watervogels. Interessant is dat de Haagse regio ook rijker is aan meerkoet en waterhoen dan Nederland als geheel in MUS. Ook het aantal exemplaren per postcodegebied lag voor allebei de soorten hoger dan het landelijke gemiddelde.

In het jaar van de wilde eend nam ook het aantal van deze soort toe. Misschien werd er wel meer op de wilde eend gelet dan normaliter. Bij het aantal kraakeenden bleef de verwachte doorbraak in de MUS-tellingen voorlopig nog uit. Het aantal dat elk jaar wordt gezien, fluctueert erg. De kuifeend nam, na een achteruitgang in 2019 wel sterk toe: er werden in 2020 ruim 80% meer exemplaren van deze soort per postcodegebied gezien dan in 2019. Van de overige 'wilde soorten' zaten onder andere waterhoen, blauwe reiger, aalscholver en ooievaar in de plus en fuut en knobbelzwaan in de min. Alleen de blauwe reiger

fuut

Tabel 5a. Percentage soortgroepen Den Haag per postcodegebied, 2020

		Watervogels	Zangvogels	Kraaiachtigen	Meeuwen	Duiven	Gebouwbreeders ¹⁾	Halsbandparkiet	Overige soorten	Totaal
	Totaal	%								
DEN HAAG	15268	18	18	19	15	12	10	5	2	100
Centrum	2910	7	14	20	19	19	12	9	0	100
Centrum zuid	758	4	7	22	18	18	16	16	0	100
Zeeheldenkwartier oost	192	21	20	10	25	13	3	8	1	100
Zeeheldenkwartier west	368	2	23	15	14	23	15	7	0	100
Schilderswijk zuid	233	18	18	17	20	10	9	9	0	100
Schilderswijk noord	331	11	7	24	13	36	3	7	0	100
Transvaalkwartier noord	288	1	16	27	29	16	7	4	0	100
Transvaalkwartier zuid	446	1	11	21	18	20	22	7	0	100
Archipelbuurt	295	13	29	19	20	8	2	5	3	100
Escamp	3264	26	15	21	18	11	3	4	2	100
Moerwijk noord/oost	232	30	13	14	16	15	0	9	3	100
Moerwijk zuid	216	13	22	17	23	17	0	5	3	100
Moerwijk west	768	36	12	30	12	4	3	2	1	100
Morgenstond zuid	283	19	13	18	31	11	1	3	2	100
Vrederust	274	32	24	18	12	6	1	4	3	100
Bouwlust oost	374	39	20	15	11	6	2	4	3	100
Bouwlust west	152	24	7	30	18	19	0	0	1	100
Leyenburg west	392	15	11	26	15	15	15	4	1	100
Wateringse Veld	282	37	11	20	9	12	5	2	4	100
Oostbroek	290	1	14	13	43	19	0	9	0	100
Haagse Hout	1776	9	26	21	15	10	9	8	2	100
Mariahoeve midden	240	16	23	25	15	13	1	4	5	100
Bezuidenhout oost	268	1	14	15	19	12	25	14	0	100
Marlot	177	23	32	19	5	11	2	6	2	100
Bezuidenhout midden/west	330	10	18	39	18	8	4	3	0	100
Benoordenhout	193	3	45	21	3	13	6	6	4	100
Duttendel	568	8	28	13	20	7	11	10	4	100
Laak	984	31	17	16	11	15	2	6	2	100
Molenwijk	385	14	9	28	15	22	3	6	3	100
Spoorwijk	599	42	22	9	9	10	1	6	1	100
Leidschenveen-Ypenburg	1520	39	13	16	6	7	14	2	2	100
Leidschenveen	259	54	5	10	7	7	14	0	3	100
Leidschenveen Lanen	446	28	6	21	9	6	27	3	0	100
Ypenburg noord	344	38	22	17	4	9	9	1	1	100
Ypenburg-bloemenwijk	470	43	19	15	3	7	7	3	4	100
Loosduinen	1407	32	28	19	5	9	4	2	2	100
Waldeck	178	17	19	23	7	24	8	2	1	100
Houtwijk	292	31	22	19	3	12	9	3	2	100
Kraayenstein	313	36	19	12	8	6	11	3	5	100
Kijkduin	265	22	31	17	7	10	4	5	4	100
Bohemen	359	29	24	22	1	14	5	3	2	100
Scheveningen	1405	4	18	17	25	12	20	1	2	100
Duinoord	229	10	39	14	10	11	8	3	5	100
Duindorp	260	5	8	15	45	10	15	0	2	100
Oud-Scheveningen	265	8	9	18	28	13	22	3	0	100
Scheveningen Badplaats	211	0	15	19	11	23	28	1	2	100
Belgisch Park	440	1	19	18	27	9	24	1	1	100
Segbroek	2003	6	26	20	15	10	14	6	2	100
Regentessekwartier	234	0	12	30	32	15	5	5	0	100
Valkenboskwartier zuid	271	5	12	15	18	14	31	6	0	100
Vruchtenbuurt	307	6	23	19	21	10	13	7	2	100
Bomenbuurt	561	9	30	18	10	7	14	9	3	100
Vogelwijk	630	7	35	20	9	9	11	4	4	100

1) Gierzwaluw, Zwarte Roodstaart, Huismus en Spreeuw

zat van deze soorten qua aantal boven het landelijke gemiddelde in MUS.

De twee veruit meest algemene exoten, Canadese gans en nijlgans, namen allebei in aantal per postcodegebied af. Van de Canadese gans werden er 30% minder geteld dan in 2016. Ook de nijlgans vertoonde het laagste aantal per postcodegebied sinds 2016. De grauwe gans neemt echter vanaf 2017 ieder jaar in aantal per postcodegebied toe; in 2020 waren er bijna twee keer zoveel als in 2017 waargenomen. Hij was zelfs in twee gebieden, Ypenburg noord en Steenvoorde zuidoost (Rijswijk) al de meest getelde soort.

De enige Carolina-eenden in MUS zaten in de Haagse regio.

In alle drie de telronden vormt het aantal Canadese ganzen 30 tot 50% van het landelijke totaal. De verspreidingskaartjes van Sovon geven aan dat de Haagse regio veruit de grootste concentratie aan deze ganzen van heel Nederland heeft. Kleinere zitten langs de IJssel en op enkele plaatsen elders in het land. Landelijk staat hij in 2019 op de 31ste plaats, in de Haagse regio op de 10de.

De Canadese gans was de meest getelde soort in 5 postcodegebieden; twee lagen in Leidschenveen/Ypenburg, de andere drie in de stadsdelen Escamp, Laak en Loosduinen. De grootste groep, 145 exemplaren zat in Spoorwijk (stadsdeel Laak). In de andere gebieden ging het om groepen van 50 tot 100 exemplaren.

In Moerwijk west zaten de meeste nijlganzen, 225 stuks, maar ook in de Archipelbuurt en Bouwlust west was hij de meest getelde soort. Hij staat op de 14de plaats van meest waargenomen soorten (*landelijk slechts op plaats 29*). Van alle nijlganzen die landelijk in MUS geteld zijn zit ca. 30% in de Haagse regio; het aantal exemplaren per postcodegebied is hier dan ook twee keer zo hoog als landelijk.

Watervogels maken al jaren 16 of 17% van het totaal aantal exemplaren in MUS uit. De stadsdelen Leidschenveen/Ypenburg en Loosduinen waren in 2020 het rijkst aan watervogels met resp. 39 en 32% van het totaal aantal soorten, gevolgd door Escamp met 26%. In Leidschenveen/Ypenburg lag dat vooral aan de grote groepen Canadese ganzen in diverse wijken en in minder mate aan groepen grauwe ganzen. Van de soorten in het postcodegebied Leidschenveen zelf bestond zelfs 54% uit watervogels, het hoogste van alle postcodegebieden in de Haagse regio. In Loosduinen waren er geen grote groepen maar scoorden allerlei soorten watervogels in alle postcodegebieden hoog. In Escamp lag het geheel aan een grote groep Canadese ganzen en Nijlganzen in Moerwijk west.

De stadsdelen Scheveningen en Segbroek zijn het armst aan watervogels met respectievelijk 4 en 6%. De postcodegebieden Scheveningen badplaats in Scheveningen en het Regentessekwartier in Segbroek moesten het zelfs helemaal zonder watervogels doen. Van de randgemeenten is Rijswijk het rijkst aan watervogels (22%) en Wassenaar het armst (7%).

b. zangvogels

In 2020 zijn er 5.324 exemplaren aan zangvogels (excl. kraaiachtigen en gebouwbroeders) in MUS waargenomen van 39 soorten. Dat is 6% meer dan in 2019. Van 8 soorten werden maar één of twee exemplaren gezien. Twee zangvogels waren geheel nieuw in de Haagse MUS-tellingen: een gele kwikstaart en een kuifmees, beide gezien door ervaren tellers. De twee boomleeuweriken waren de enige twee landelijk in MUS. Bijzonder waren de waarnemingen in de eerste telronde van 3 kramsvogels en een sijs, die kennelijk wat zijn blijven 'hangen'.

kuifmees

Per postcodegebied waren het er 78,2, een stijging ten opzichte van 2019 (74,8). Dit komt vooral doordat er veel meer pimpelmezen en tjiftjaffen zijn waargenomen.

Koolmees (1.093) en merel (1.049) maakten ruim 40% van het totaal uit. Beide soorten werden in alle postcodegebieden gezien. Het zijn de enige twee zangvogels in de top-10 van meest getelde soorten in de Haagse regio op respectievelijk de 7de en 8ste plaats (landelijk 5de en 4de).

Het aantal pimpelmezen per gebied nam toe van 7,2 in 2019 tot 8,4 in 2020 en de soort nestelde zich op de derde plaats wat betreft meest waargenomen zangvogels. De winterkoning nam iets af van 8,6 tot 8,3 en staat op de vierde plaats.

De meeste soorten waarvan er ten minste 100 exemplaren werden gezien, namen in aantal toe. Alleen de zwartkop bleef gelijk. De vink nam zelfs sterk toe van 4,4 in 2019 tot 5,1 in 2020 per postcodegebied.

Tabel 5b. Percentage soortgroepen rand(deel)gemeenten per postcodegebied, 2020

		Watervogels	Zangvogels	Kraaiachtigen	Meeuwen	Duiven	Gebouwbroeders ¹⁾	Halsbandparkiet	Overige soorten	Totaal
Totaal		%								
WASSENAAR	2032	7	44	18	4	8	12	1	4	100
Deyleroord	419	11	32	13	11	10	16	4	3	100
Oostdorp	493	2	39	28	4	11	13	0	2	100
De Kievit e.o.	343	3	68	15	0	7	1	0	6	100
Nieuw Wassenaar	378	6	53	16	1	5	12	2	4	100
Kerkehout	399	15	35	17	5	7	15	0	6	100
LEIDSCHEMENDAM	1293	12	35	19	9	9	9	4	3	100
De Zijde	160	19	43	15	9	6	3	4	1	100
De Heuvel	264	22	26	20	17	8	1	5	2	100
Prinsenhof	316	8	44	17	11	8	3	4	4	100
Raadhuiskwartier	276	3	25	23	4	16	25	4	0	100
De Rietvink	277	11	39	17	6	7	10	4	6	100
VOORBURG	1708	17	23	23	9	13	9	4	2	100
Voorburg oost	342	9	21	21	11	16	15	5	1	100
Essesteijn/Damsigt	419	16	26	29	7	9	9	3	1	100
Voorburg noord/'t Loo	424	18	22	20	9	18	5	5	2	100
Voorburg oud	270	17	27	14	10	12	14	5	1	100
Voorburg west	253	25	19	29	5	9	7	4	3	100
RIJSWIJK	2657	22	29	19	5	8	6	7	3	100
Cromwijk/Leeuwendaal	269	12	26	35	5	10	5	5	1	100
Te Werve	397	9	21	29	5	9	12	12	2	100
De Put e.o.	531	27	36	12	4	7	10	2	3	100
Steenvoorde noord	106	17	43	19	4	12	1	4	1	100
De Strijp	386	13	25	20	12	11	6	8	3	100
Steenvoorde zuidwest	277	21	22	18	5	8	3	22	3	100
Steenvoorde zuidoost	346	51	21	8	4	6	1	3	5	100
Plaspoelpolder	345	22	45	17	1	5	2	2	6	100

1) Gierzwaluw, Zwarte Roodstaart, Huismus en Spreeuw

Desondanks zit de vink nog steeds behoorlijk onder het landelijke gemiddelde in MUS.

In totaal maken zangvogels jaarlijks zo'n 22% van het totaal aantal uit. Van de randgemeenten waren vooral Wassenaar met 44% en Leidschendam met 35% aanzienlijk hoger dan dit gemiddelde. Den Haag zelf zat er met 18% onder.

In Wassenaar scoorden vooral de postcodegebieden De Kievit en Nieuw Wassenaar hoog, waar respectievelijk 68% en 53% van het totaal aan vogels uit zangvogels bestond. In Den Haag was het Benoordenhout het rijkst aan zangvogels: 45% van het totaal aantal exemplaren bestond uit deze groep.

De stadsdelen Haagse Hout en Loosduinen waren het rijkst aan zangvogels, de stadsdelen Centrum en Escamp het armst. In het stadsdeel Leidschenveen/Ypenburg lagen echter de twee gebieden met het laagste percentage aan zangvogels: Leidschenveen en Leidschenveen Lanen met respectievelijk 5 en 6%. Alle 8 aan zangvogels armste wijken waren sterk verstedelijkte wijken met weinig tot geen groen. Maar dat gold ook opvallend voor de 7 rijkste wijken aan zangvogels. Hierbij was er maar één die echt veel groen had.

De wijk die het rijkst was aan soorten zangvogels was Duttendel waar er 25 van werden gezien, gevolgd door Oostdorp (Wassenaar), de Vogelwijk en de Plaspoelpolder in Rijswijk met 20 soorten. Soortenarmst waren Bezuidenhout oost en het Regentessekwartier die het alleen met een paar merels, pimpel- en koolmezen moesten doen.

c. kraaiachtigen

Voor het MUS-project gaat het in de Haagse regio om 4 soorten: gaai, ekster, zwarte kraai en kauw. De roek en de raaf, die wel landelijk in MUS worden gezien, ontbreken in de Haagse regio. De raaf wordt wel steeds vaker vlakbij de Haagse regio gezien. In totaal gaat het om 4.469 exemplaren, een toename ten opzichte van 2019 met 7%. Deze toename manifesteerde zich bij alle vier soorten, maar was het sterkst bij de zwarte kraai waarvan het aantal per postcodegebied met bijna 14% toenam. Het aandeel van deze groep in het totaal nam iets toe van 19% in 2019 tot 20% in 2020.

Het aantal postcodegebieden waar de kauw de meest getelde soort was, bedroeg 16, één minder dan in 2019. Er werden 4 grote groepen waargenomen van >100 exemplaren. De grootste was er één in Moerwijk west met 183 exemplaren. Groepen van meer dan 100 exemplaren werden ook gezien in Centrum zuid,

ekster

Bezuidenhout midden/west en in Wassenaar in de wijk Oostdorp.

De kauw en de ekster werden in alle gebieden gezien, de zwarte kraai werd in vier gebieden gemist. Waar de kauw de meest getelde soort was, bleven zwarte kraai en ekster op respectievelijk de 11de en 13de plaats qua aantal staan, dus net buiten de top-10. Op de landelijke lijst staan beide soorten iets hoger op respectievelijk de 9de en 8ste plaats. Zwarte kraaien zitten vooral in het stadsdeel Escamp en in Rijswijk (samen 33% van het totaal), waar ook 5 van de 10 gebieden met de meeste zwarte kraaien liggen. Leidschenveen/Ypenburg is relatief arm aan zwarte kraaien, maar behoort wat betreft de ekster wel tot de top-drie, samen met Escamp en Rijswijk.

De gaai deed het in 2020 goed; er werden er 136 geteld tegen 100 in 2019. Het aantal gaaien per postcodegebied was met 2,9 dan ook het hoogste sinds 2015. Hij staat op de 30ste plaats qua algemeenheid. De meeste gaaien werden geturfd in Duttendel (11 stuks) en de Vogelwijk (9), beide groene wijken. De hoeveelheid groen in de wijk is van belang voor het voorkomen van gaaien. Van de 14 wijken met veel groen waren er maar liefst 13 met één of meer gaaien. Daarentegen zijn in slechts 36% van de sterk verstedelijkte wijken gaaien waargenomen.

Het percentage kraaiachtigen varieerde in alle stadsdelen en randgemeenten niet veel van 16 tot 23%. Meer dan 23% treffen we met name

Tabel 5c. Percentage soortgroepen totaal

		Watervogels	Zangvogels	Kraaiachtigen	Meeuwen	Duiven	Gebouw- broeders ¹⁾	Halsband- parkiet	Overige soorten	Totaal
Totaal		%								
DEN HAAG										
2016	16986	14	17	22	18	12	9	6	1	100
2017	15234	15	19	17	16	13	12	6	1	100
2018	13776	17	19	17	16	12	12	6	1	100
2019	15178	17	17	18	16	12	10	7	2	100
2020	15268	18	18	19	15	12	10	5	2	100
Centrum										
2016	3434	8	9	23	20	21	11	9	0	100
2017	2532	8	12	13	19	25	10	12	0	100
2018	2825	10	11	13	19	23	11	14	0	100
2019	3356	9	9	20	20	20	7	15	0	100
2020	2910	7	14	20	19	19	12	9	0	100
Escamp										
2016	3148	20	18	17	19	11	7	7	2	100
2017	3282	19	16	18	19	11	8	8	1	100
2018	3064	30	14	14	19	10	6	5	1	100
2019	2882	31	13	16	17	11	3	7	2	100
2020	3264	26	15	21	18	11	3	4	2	100
Haagse Hout										
2016	1844	14	28	23	13	9	6	6	2	100
2017	2141	12	28	22	12	10	10	5	2	100
2018	1635	12	29	14	20	9	6	8	2	100
2019	2158	15	28	15	15	14	5	6	2	100
2020	1776	9	26	21	15	10	9	8	2	100
Laak										
2016	802	9	10	16	32	14	8	10	1	100
2017	368	17	12	20	10	10	5	25	1	100
2018	100
2019	494	16	5	43	12	14	3	4	3	100
2020	984	31	17	16	11	15	2	6	2	100
Leidschenveen/Ypenburg										
2016	1735	36	12	32	8	3	6	2	2	100
2017	1775	36	13	12	7	4	23	2	3	100
2018	1726	31	17	28	7	6	6	2	2	100
2019	1803	31	15	18	7	5	18	3	3	100
2020	1520	39	13	16	6	7	14	2	2	100
Loosduinen										
2016	1670	19	30	21	9	9	6	3	2	100
2017	1187	24	29	21	4	9	7	4	1	100
2018	1417	19	26	21	4	11	14	3	2	100
2019	723	32	28	19	5	9	4	2	2	100
2020	1407	32	28	19	5	9	4	2	2	100
Scheveningen										
2016	1937	5	10	28	31	10	15	1	1	100
2017	1588	6	14	18	29	13	18	1	2	100
2018	806	4	24	15	29	11	13	2	2	100
2019	1764	5	19	17	24	10	20	2	3	100
2020	1405	4	18	17	25	12	20	1	2	100
Segbroek										
2016	2417	6	22	21	17	13	13	6	2	100
2017	2361	7	26	18	17	11	15	4	2	100
2018	2303	5	23	15	17	9	26	4	2	100
2019	2003	5	23	15	17	9	26	4	2	100
2020	2003	6	26	20	15	10	14	6	2	100
WASSENAAR										
2016	982	9	32	23	10	13	10	2	2	100
2017	1218	7	33	35	5	9	4	4	4	100
2018	984	9	36	15	8	12	14	3	3	100
2019	1673	9	46	17	4	10	10	2	4	100
2020	2032	7	44	18	4	8	12	1	4	100
LEIDSCHENDAM										
2016	1679	12	32	24	9	9	9	3	2	100
2017	1730	14	27	20	10	10	13	4	3	100
2018	1668	14	32	17	11	8	12	3	2	100
2019	1315	11	34	20	11	9	9	5	2	100
2020	1285	12	35	19	9	9	9	4	3	100
VOORBURG										
2016	1296	20	31	19	5	9	7	6	2	100
2017	1776	19	27	19	4	8	17	5	1	100
2018	1580	13	27	21	5	9	19	5	1	100
2019	1428	19	26	19	8	11	10	5	2	100
2020	1708	17	23	23	9	13	9	4	2	100
RIJSWIJK										
2016	2382	27	30	18	5	9	4	4	3	100
2017	2020	27	27	20	4	8	4	5	4	100
2018	2395	28	30	15	7	8	5	5	3	100
2019	2863	27	28	20	6	7	3	5	3	100
2020	2657	22	29	19	5	8	6	7	3	100
TOTAAL										
2016	23325	16	21	22	15	11	9	5	2	100
2017	21978	16	22	19	13	11	12	6	2	100
2018	20403	17	23	17	14	11	11	6	2	100
2019	22458	17	22	19	13	11	9	6	2	100
2020	22957	17	23	20	12	11	9	5	2	100

1) Gierzwaluw, Zwarte Roodstaart, Huismus en Spreeuw

aan in postcodegebieden met een grote groep kauwen zoals Moerwijk west, Bouwlust west en het Regentessekwartier (alle 30%), Bezuidenhout midden/west (39%) en Cromwijk/Leeuwendaal (Rijswijk) met 35%. Steenvoorde zuidoost in Rijswijk was het armst aan kraaiachtigen, waar maar 8% van alle getelde vogels uit deze groep bestond.

d. meeuwen

De gestage achteruitgang in aantal sinds 2016 bij de zilvermeeuw zette in 2020 verder door, maar de mate waarin vlakt af. In 2020 bedroeg het aantal zilvermeeuwen per gebied 18,1 tegen 18,4 in 2019 (in 2016 nog 28,1). Maar ook het aantal kleine mantelmeeuwen per gebied neemt de laatste jaren flink af: 32,4 in 2018, 26,7 in 2019 en 25,7 in 2020. Onbekend is of in 2020 corona nog een rol heeft gespeeld omdat minder voedsel in de openbare ruimte ter beschikking kwam.

Op de lijst met meest waargenomen soorten staan beide soorten in de top-5 met een 3de plaats voor de kleine mantelmeeuw en een 5de plaats voor de zilvermeeuw.

Absoluut gezien per postcodegebied hebben de stadsdelen Centrum en Scheveningen de meeste meeuwen, gevolgd door Escamp en Segbroek. Van deze vier stadsdelen heeft alleen Scheveningen een fractie meer aan zilvermeeuwen, in de andere drie zijn er duidelijk meer kleine mantelmeeuwen. De vijf postcodegebieden in Loosduinen zijn veruit het armst aan meeuwen. Ook Wassenaar en Rijswijk zijn arm aan meeuwen, iets meer zitten er in Leidschendam en Voorburg. Het hoogste aantal kleine mantelmeeuwen werd aangetroffen in Duinoord (Scheveningen) en het hoogste aantal zilvermeeuwen in Centrum zuid.

Het percentage dat meeuwen uitmaken van het totaal van alle getelde vogels nam van 2016 tot 2020 af van 15 naar 12. Vooral in Scheveningen was deze daling fors, namelijk van 31 tot 25%. Dit stadsdeel bleef wel het stadsdeel met relatief het hoogste aandeel aan meeuwen. In Voorburg nam het percentage meeuwen van het totaal aan vogels juist toe: van 5% in 2016 tot 9% in 2020.

Beide soorten waren in 8 postcodegebieden de meest getelde vogelsoort. Bij de kleine mantelmeeuw valt op dat 2 van de 8 in Leidschendam lagen en bij de zilvermeeuw waren er 3 in het stadsdeel Centrum.

De aantallen hebben ook een grote impact op de landelijke totalen van beide soorten: kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw maakten per telronde 30 tot 35% van het landelijk totaal in MUS uit. Het

gemiddelde per postcodegebied ligt in de Haagse regio dan ook ongeveer twee zo hoog als het landelijk gemiddelde in MUS.

Van de kokmeeuw werden in 2020 minder exemplaren gezien dan 2019 (73 tegen 111) in totaal 14 postcodegebieden. De meeste werden gezien in de Vogelwijk, gevolgd door De Strijp (Rijswijk) en Duinoord; samen waren deze drie gebieden goed voor bijna 58% van het totaal aantal kokmeeuwen. Overigens is de Haagse regio arm aan kokmeeuwen vergeleken met de landelijke cijfers. Op de ranglijst van meest geziene soorten staat hij bijvoorbeeld voor onze regio op 40ste plaats tegen de 19ste landelijk. Tijdens de MUS-telperioden maakt het aantal kokmeeuwen maar nauwelijks 1% van het landelijk totaal uit. Het betekent dat met name in de broedtijd er weinig kokmeeuwen bij ons zitten, terwijl hij in herfst en winter best wel een algemene verschijning is.

Van de 22 stormmeeuwen die in 2020 werden gezien, werden er 19 uit Deijlroord (Wassenaar) gemeld. Ze worden misschien wel niet altijd herkend. De drie andere kwamen uit drie postcodegebieden (in elk gebied dus één exemplaar) in Den Haag zelf. Van de 7 gerapporteerde grote mantelmeeuwen werden er 5 in het Transvaalkwartier zuid opgemerkt en twee in Voorburg west.

stormmeeuw

e. duiven

De 4 duivensoorten waar het hier om gaat, te weten houtduif, holenduif, Turkse tortel en stadskuif, nemen samen al sinds 2013 voor het 7de opeenvolgende jaar precies 11% van het totaal aantal vogels voor hun rekening.

De houtduif is in 2020 goed voor 58% hiervan, de stadskuif 36%, de Turkse tortel 4,2% en de holenduif moet het met iets meer dan 1% doen.

Het aantal houtduiven per postcodegebied schommelt al jaren rond de 22 exemplaren. In 2020 werd hij in alle postcodegebieden op één na vastgesteld en staat hij op de 4de plaats. Voorburg is rijk aan houtduiven: In Voorburg noord/'t Loo werden namelijk de meeste per gebied gezien (64) en hij was daar de meest getelde vogelsoort; op de derde plaats stond een andere wijk in Voorburg namelijk Voorburg oost, met 44 exemplaren. In Steenvoorde noord werden de minste gezien, slechts 4.

houtduif

De stadskuif had een duidelijke piek in 2016 qua aantal per postcodegebied (31,3) maar viel daarna verder terug tot 20,8 exemplaren per gebied in 2020. Hij werd in 2020 in ca.68% van de postcodegebieden gezien. *Vanzelfsprekend staat hij op de ranglijst van meest getelde soorten in de Haagse regio vele plaatsen hoger dan landelijk (9de in plaats van 19de). In elke telronde maakt hij dan ook 20 tot 25% van het landelijk totaal uit.*

In 2020 was hij in vijf gebieden de meest getelde soort, twee in het stadsdeel Centrum en één in de stadsdelen Laak, Loosduinen en Scheveningen. De twee gebieden met de meeste stadskuiven waren Centrum zuid

en Schilderswijk noord met respectievelijk 103 en 98 exemplaren. De stadsdelen Centrum en Laak waren samen goed voor 55% van het totaal aantal stadskuiven.

In de andere stadsdelen werd hij maar weinig gezien en in de randgemeenten maar nauwelijks. Alleen Voorburg met 29 exemplaren had een flink aantal, mede door een duiventil in Park 't Loo waar de duiven ook intensief gevoerd worden.

Van de Turkse tortel, die sinds 2014 jaarlijks een lichte stijging vertoonde tot een maximum van 4,4 exemplaren per gebied in 2018, werden er in 2020 maar 3,4 per gebied geteld tegen 8,4 landelijk. Hij blijft daarmee sterk achter bij het landelijk beeld en staat dan ook slechts 33ste op de lijst van meest waargenomen soorten tegen landelijk 10de. De randgemeenten waren goed voor 56% van het totaal aantal met als toppers Wassenaar met 24 en Rijswijk met 19 exemplaren. In Den Haag werd hij vooral in het stadsdeel Leidschenveen/Ypenburg in aantallen van enige betekenis vastgesteld (22); in de stadsdelen Centrum en Laak zelfs helemaal niet.

Er werden 33 holenduiven in 15 postcodegebieden waargenomen. Het aantal per postcodegebied bedroeg 2,2 en dat is het hoogste sinds 2015.

Gemiddeld bedroeg het aantal duiven in het totaal aantal soorten in 2020 11%; dat is al jaren hetzelfde percentage. De stadsdelen Centrum en Laak lagen met respectievelijk 19% en 15% boven dit gemiddelde. Dit komt vooral door de aanwezige stadskuiven. Leidschenveen/Ypenburg was het armst aan duiven met slechts 7% van het totaal. Van de randgemeenten scoorden alleen Voorburg bovengemiddeld: 13% van het totaal aantal vogels bestond uit duiven.

f. gebouwbroeders

De gebouwbroeders betreffen 4 soorten, gierzwaluw, zwarte roodstaart, huismus en spreeuw.

In totaal werden er in 2020 iets meer gebouwbroeders (2.177) dan in 2019 (2.088) opgegeven. Die toename is het netto resultaat van een toename bij de gierzwaluw en een afname bij de spreeuw en de huismus.

Het aantal gierzwaluwen per postcodegebied nam toe van 25,9 in 2019 tot 28,7 in 2020. Daarmee haalde de soort bij lange na nog niet het topjaar 2018 met 38,6 per gebied, maar het komt in de buurt van de aantallen per gebied in de jaren voor 2018. Werden er in 2019 7 groepen van meer dan 50 vogels gezien, in 2020 waren dat er 11. In heel veel postcodegebieden werden er meer, soms veel meer gezien, in enkele echter minder. Er was één postcodegebied waar in 2019 113 gierzwaluwen waren gezien dat in 2020 ontbrak in de telling.

spreeuw

Op de lijst van meest waargenomen soorten in de Haagse regio steeg hij weer naar de 2de plaats in 2020 (de 5de in 2019). Het percentage postcodegebieden waar hij werd vastgesteld steeg van 76,1 naar 83,8. Het aantal gebieden waar hij de meest getelde soort is, steeg naar 11 (in 2019 nog 7).

Vooraf in het stadsdeel Segbroek deed hij het goed; in 3 van de 5 postcodegebieden daar werd hij het meest geteld. De stadsdelen Centrum en Segbroek waren samen goed voor 34% van alle gierzwaluwen, gevolgd door Scheveningen en Haagse Hout. In de andere 4 stadsdelen werden er minder dan 100 geteld. Van de randgemeenten springt Wassenaar eruit met 206 exemplaren, gevolgd door Voorburg met 146.

De spreeuw heeft in 2020 in de Haagse MUS-tellingen een dramatisch dieptepunt bereikt. Weliswaar bedroeg het aantal per postcodegebied nog 7,8, maar evenals in 2019 werd dit vrijwel geheel bepaald door een grote zwerm in één gebied. Werd in 2019 een groep van 212 exemplaren in Ypenburg bloemenwijk gezien, in 2020 ging het om een zwerm van precies 100 exemplaren in de wijk Leidschenveen Lanen. Als we die twee grote groepen in beide jaren buiten beschouwing laten, zouden er in 2019 6,6 spreeuwen gemiddeld per postcodegebied zijn gezien en in 2020 5,0. Dat is flink lager dan het aantal in de jaren 2012 tot 2015 toen dat tussen bijna 8,0 en ruim 9,0 lag. De spreeuw werd in 34 postcodegebieden (50%) vastgesteld, maar in 16 hiervan ging het om minder dan 5 exemplaren. In het topjaar van 2017 werd hij nog in ca. 73% van de postcodegebieden gezien, Ook in de randgemeenten

werd hij maar in 12 van 23 postcodegebieden vastgesteld en was Oostdorp in Wassenaar het enige waar er met 11 exemplaren meer dan 10 werden geturfd. Al deze uitkomsten samen geven weinig hoop voor de toekomst.

Alleen in Leidschenveen/Ypenburg werden in drie van de vier gebieden waar geteld is, meer dan 10 stuks gezien. Wellicht komt dat doordat in dit stadsdeel de interactie met het buitengebied het grootst is. De 20ste plaats op de ranglijst van meest waargenomen soorten heeft hij alleen te danken aan die groep van 100 exemplaren. Zonder die groep zou hij op de trieste 29ste plaats staan. En dan te bedenken dat hij op de landelijke lijst in MUS met zijn 7de plaats tot de top-tien behoort. En elke telronde scoort hij maar 1,5 tot 2,0% van het landelijk totaal terwijl ca. 9% had mogen worden verwacht.

Ook met de huismus gaat het nog steeds de verkeerde kant op. Vanaf 2017 nam het aantal per postcodegebied gestaag af van 12,7 in 2017 tot 8,3 in 2020. Alleen het aantal in Oud Scheveningen verdubbelde van 2019 op 2020 van 16 naar 32. Daarmee was dit gebied samen met Duindorp (met de bekende kolonie) het gebied met de meeste huismussen. Alle andere gebieden met minstens 10 exemplaren in 2019 namen in aantal af, soms wel met 25-30%. Het totaal waargenomen aantal nam hierdoor ook af van 327 in 2019 tot 264.

Het aantal gebieden waar hij werd gezien bedroeg 32. Hierbij zij wel opgemerkt dat het in 28% om 3 of minder exemplaren per gebied gaat, wat weinig hoop geeft voor een levensvatbare populatie. Het aantal exemplaren dat in de bekende kolonie in Duindorp werd geteld neemt steeds meer af van 54 in 2018 via 45 in 2019 tot 32 in 2020. Maar MUS-tellingen blijven momentopnamen; het wil niet onmiddellijk zeggen dat de kolonie terugloopt in aantal. Mogelijk vindt er uitwisseling plaats tussen de drie postcodegebieden in Scheveningen met veel huismussen. De huismus lijkt uit de vier randgemeenten te verdwijnen. Het aantal per postcodegebied bedroeg in de 11 gebieden (van de 23) waar hij hier werd vastgesteld slechts 3,9. Alleen Rijswijk telde er nog 22.

In de Haagse regio zitten veel minder huismussen vergeleken met het landelijk gemiddelde, namelijk maar 1,5% van de landelijke cijfers. Op de ranglijst van meest waargenomen soorten in MUS staat hij 22de in 2020, op de landelijke lijst echter op de 4de plaats.

De acht zwarte roodstaarten die werden gezien zaten bij de Waalsdorpervlakte in Duttendel, Oud-Voorburg en de Plaspoelpolder (elk 2) en in Leyenburg west en Ypenburg noord (elk 1). Dit zijn toevalstreffers in MUS en niet representatief voor het totaal aan territoria van deze soort in de Haagse regio dat aanzienlijk hoger ligt.

In 2020 waren behalve de 5 hierboven genoemde ten minste 7 andere locaties bekend. Bekende plaatsen zijn rond Scheveningen Haven, het Wijnhavenkwartier, het Geuzen- en Statenkwartier, het Regentessekwartier, de Binckhorst, Benoordenhout en het Wateringse Veld. Meerdere exemplaren werden op en in de omgeving van de Hoftoren gezien. En buiten het telgebied voor MUS is een vaste prik voor de zwarte roodstaart het Pompstation in Meijndel.

Reinder de Boer schat het aantal in Den Haag en Rijswijk samen op 34 tot 40 territoria.

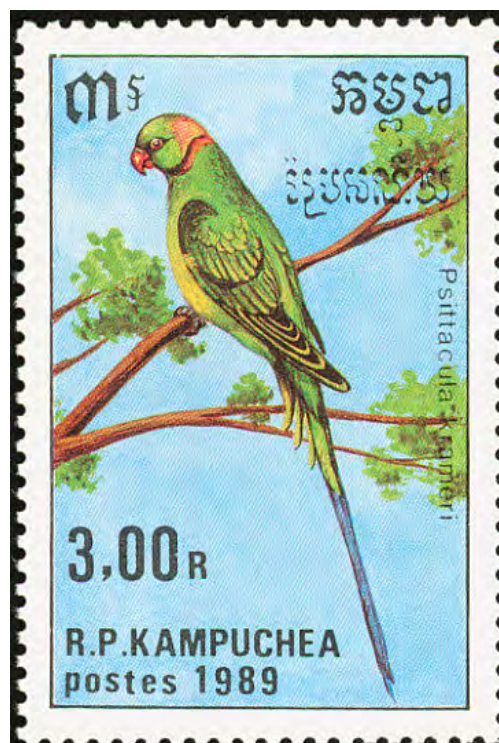
Gebouwbroeders maken samen ca. 9% (evenals in 2019) van het totaal aantal getelde vogels uit. Het is het netto resultaat van een toename bij de gierzwaluw en een afname bij spreeuw en huismus. Scheveningen was met 20% het stadsdeel met veruit het hoogste percentage, maar het Valkenboskwartier zuid in het stadsdeel Segbroek had het record: 31% van alle vogels bestond uit gebouwbroeders als topper waar zelfs 36% bestond uit gebouwbroeders. Hoge percentages gebouwbroeders vinden we ook in Leidschenveen Lanen (27% door de grote groep spreeuwen), Statenkwartier (35% door vele gierzwaluwen) In Escamp zijn er 4 gebieden zonder gebouwbroeders. Dit stadsdeel is dan ook het armst aan deze groep vogels. Van de randgemeenten zat Wassenaar boven het gemiddelde, Rijswijk eronder en Leidschendam-Voorburg op het gemiddelde van 9%.

g. halsbandparkiet

Het aantal halsbandparkieten per postcodegebied dat al jaren schommelt tussen de 20 en 23, was in 2020 opeens veel lager, namelijk 18,1. Dat was een flinke daling ten opzichte van 2019 toen dit 21,9 bedroeg. Op de lijst van meest getelde soorten daalde hij dan ook van de 3de plaats in 2019 naar de 6de plaats in 2020 (landelijk op de 27ste). De soort werd in vijf postcodegebieden gemist. Alleen in Centrum zuid werd een groep van meer dan 100 exemplaren gezien, 116. Was hij in drie gebieden in het stadsdeel Centrum in 2019 de meest getelde soort, in 2020 was hij dat in nog maar één, namelijk in Steenvoorde zuidwest in Rijswijk (met 60 exemplaren), waar hij in 2019 ook al de meest getelde soort was. Rijswijk deed het opvallend goed wat betreft aantallen halsbandparkieten. Ze werden in alle getelde gebieden in deze gemeente gezien, soms in flinke aantallen. Dat geldt ook voor het stadsdeel Centrum; hier zat 23% van alle parkieten, gevolgd door Rijswijk met 17%.

In elke telronde maken ze 30 tot ruim 40% van het landelijk totaal uit.

Ook in 2020 neemt de soort weer 5% van het totaal aantal exemplaren in de Haagse regio voor zijn rekening. Postcodegebieden in Den Haag die

halsbandparkiet

ver hierboven liggen zijn Centrum zuid (16%), Bezuidenhout oost (14%) en Duttendel (10%); in de randgemeenten zijn dat Steenvoorde zuidwest (22%) en Te Werve (12%), beide in Rijswijk. Wassenaar is veruit het armst aan halsbandparkieten met 1% en drie gebieden waar niet eens een parkiet werd gezien. In Den Haag zelf was dit Scheveningen waar slechts 1% van alle vogels uit halsbandparkieten bestond. In 2020 werden in MUS geen andere parkietensoorten waargenomen.

h. overige soorten

In 2020 omvat deze groep 20 soorten, zes meer dan in 2019. In totaal ging het om 518 exemplaren.

De grote bonte specht kent de laatste jaren een grote opmars in de Haagse MUS-tellingen. Werden er in 2018 nog 98 geteld, in 2019 was dat 135 en in 2020 al 182. Het gemiddelde aantal per gebied nam evenredig toe: van 2,7 in 2018 via 3,1 in 2019 tot 3,9 in 2020.

Was de laatste jaren de scholekster steevast de meest getelde soort van deze groep overige vogels, in 2020 had de grote bonte specht deze plaats overgenomen. Ook het percentage postcodegebieden waar hij werd gezien neemt de laatste jaren steeds verder toe: van 55,6% in 2016 tot 69,1% in 2020.

Vooral in Wassenaar (De Kievit en Nieuw Wassenaar) zaten veel grote bonte spechten (34) en in Rijswijk (25). In Den Haag was het stadsdeel Segbroek het rijkst aan grote bonte spechten (22).

De groene specht doet het ook steeds beter. Het aantal exemplaren per gebied nam toe van 1,3 in 2018, via

1,6 in 2019 tot 1,8 in 2020. Het percentage gebieden waar hij werd gezien nam toe van 22,4 in 2019 tot 32,4 in 2020. Van de 39 groene spechten werden er 24 in Rijswijk gezien.

Er werd ook een kleine bonte specht gerapporteerd uit Wassenaar, de eerste sinds vele jaren.

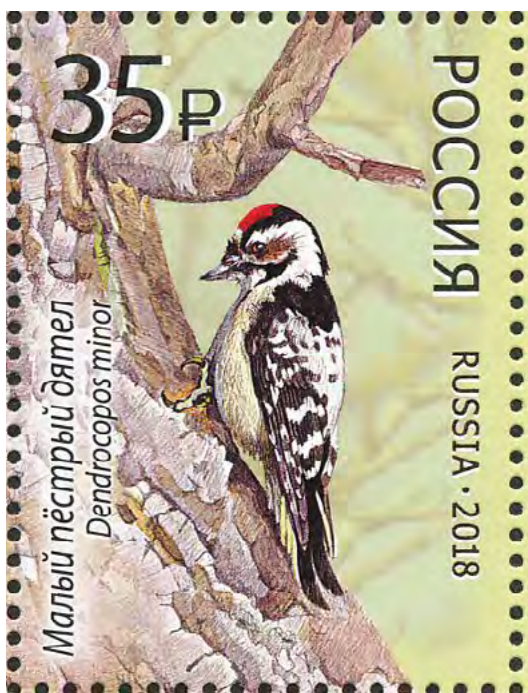
De scholekster bleef stabiel met 3,9 exemplaren per postcodegebied. Hij neemt met zijn 177 exemplaren de 28ste plaats in op de ranglijst van meest waargenomen soorten. Vermoedelijk zijn de meeste vogels dakbroeders. Het stadsdeel Escamp telde veruit de meeste exemplaren: 42. Van de randgemeenten deed Wassenaar het beste met 24 exemplaren.

Scholekster en grote bonte specht maakten samen 69% van het totaal van deze groep uit.

De 7 soorten roofvogels in 2020 maakten samen 6,5% van het totaal aan overige soorten uit. De buizerd was absolute koploper met 13 waarnemingen. De 13,2 exemplaren per postcodegebied was weliswaar een afname ten opzichte van 2019, maar dat was ook wel recordjaar met 16,0 exemplaren per gebied. De slechtvalk is een goede tweede; hij werd 6 keer vastgesteld.

De meest opvallende roofvogel was echter een rode wouw die zoekend om zich heen keek boven Ypenburg. Het was de eerste in de Haagse regio ooit en de enige van de landelijke MUS-tellingen in 2020.

Behalve bovengenoemde soorten waren er nog 5 steltlopersoorten, patrijs, fazant, visdief, ijsvogel en koekoek. Hiervan waren patrijs en oeverloper nieuwe soorten voor MUS in de Haagse regio.

kleine bonte specht

patrijs

Al jaren maakt het aandeel aan overige soorten ca. 2% van het totaal aantal waargenomen exemplaren uit. Het stadsdeel Centrum is het armst en haalt niet eens de 1%. De hoogste percentages vinden we in Wassenaar en Rijswijk door de vele grote bonte spechten en scholeksters die daar worden gezien. De 96 exemplaren van deze beide soorten samen in deze twee gemeenten maakten bijna 16% uit van het totaal aan overige soorten.

6. Indexen (tabel 6)

Het belangrijkste doel van het MUS-project is het onderzoeken van de aantalsontwikkelingen van zoveel mogelijk soorten in het stedelijk gebied. Daartoe worden trends berekend die gepresenteerd worden in indexen, waarbij het beginjaar op 100 wordt gesteld. Hiervoor moeten de basisgegevens wel aan een drietal voorwaarden voldoen:

1. Er moeten voldoende waarnemingen van de betreffende soorten beschikbaar zijn;
2. De reeks van jaren moet voldoende groot zijn;
3. Er moeten van een voldoende aantal postcodegebieden gegevens zijn.

Landelijk zijn inmiddels voldoende soorten, postcodegebieden en jaren beschikbaar om deze indexen van veel soorten nauwkeurig te berekenen. Voor de Haagse gegevens ligt dit lastiger.

Wat betreft criterium 1 is arbitrair gesteld dat er ten minste 40 exemplaren geturfd moeten zijn. In de praktijk komt dat erop neer dat van bijna 50% van de soorten een index mogelijk is.

Wat betreft criterium 2 is het zo dat het MUS-project landelijk in 2007 startte, zodat landelijk al een reeks van 13 jaren mogelijk is. In de Haagse regio kunnen we in 2020 een reeks van 10 jaren presenteren. Tot

Tabel 6. Indexen van soortgroepen en soorten (in vergelijkbare postcodegebieden)

	2013 ¹⁾	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal exemplaren	92	111	103	103	99	92	99	99
Aantal exemplaren per groep								
watervogels	100	108	105	103	104	91	108	91
zangvogels	100	107	99	96	102	94	95	102
kraaiachtigen	100	133	86	114	87	83	108	105
meeuwen	100	98	103	92	86	104	91	90
duiven	100	106	96	105	100	89	99	105
gebouwbroeders ²⁾	100	108	108	70	129	92	81	111
halsbandparkiet	100	113	84	95	106	94	110	86
overige vogelsoorten	100	104	92	107	106	82	113	117
Aantal exemplaren per soort ³⁾								
Fuut	100	127	142	83	112	79	114	86
Aalscholver	100	88	160	69	118	122	103	102
Blauwe Reiger	100	123	99	96	101	109	83	107
Knobbelzwaan	100	71	95	117	121	63	117	71
Grauwe Gans	100	310	59	125	98	80	94	121
Soepgans	100	86	120	93	121	127	119	86
Canadese Gans	100	135	77	171	100	106	117	82
Nijlgans	100	128	104	91	142	85	131	71
Krakeend	100	69	200	186	50	195	66	128
Wilde Eend	100	86	107	86	100	79	96	98
Soepeend	100	146	121	82	130	70	78	89
Kuifeend	100	95	114	128	76	126	64	170
Waterhoen	100	92	132	93	90	75	117	122
Meerkoet	100	90	119	104	89	87	97	107
Scholekster	100	125	95	109	97	97	113	107
Kokmeeuw	100	63	80	64	102	129	129	76
Kleine Mantelmeeuw	100	113	119	97	87	118	91	88
Zilvermeeuw	100	96	93	91	84	88	87	92
Stadsduif	100	114	90	122	81	100	96	102
Houtduif	100	104	98	98	116	82	103	106
Turkse Tortel	100	91	132	77	123	80	86	101
Halsbandparkiet	100	113	85	95	106	94	110	86
Gierzwaluw	100	108	112	64	112	113	68	136
Grote Bonte Specht	100	114	113	100	113	76	124	130
Boerenzwaluw	100	69	76	131	130	117	131	57
Winterkoning	100	128	95	106	105	98	83	99
Heggenmus	100	85	83	96	110	82	97	102
Roodborst	100	110	115	100	121	80	89	108
Merel	100	109	93	96	100	90	80	100
Zanglijster	100	99	118	96	108	89	93	114
Zwartkop	100	141	91	109	109	88	137	98
Tjiftjaf	100	122	91	90	104	77	117	117
Staartmees	100	78	101	122	67	381	171	58
Pimpelmees	100	118	96	89	99	100	81	125
Koolmees	100	108	95	96	100	95	107	93
Boomklever	100	100	100	100	76	85	74	167
Boomkruiper	100	91	128	108	116	109	96	96
Gaai	100	68	114	90	105	84	98	134
Ekster	100	105	87	83	117	94	107	108
Kauw	100	147	84	126	76	81	113	101
Zwarte Kraai	100	122	91	95	116	84	97	111
Spreeuw	100	93	114	66	268	36	184	63
Huismus	100	126	88	106	110	93	84	83
Vink	100	83	125	111	112	114	81	117
Groenling	100	96	124	72	96	107	85	123
Putter	100	96	165	70	108	94	121	107

1) Gecorrigeerde cijfers t.o.v. Inventarisatierapport 2013

2) Gierzwaluw, Zwarte Roodstaart, Huismus en Spreeuw

3) Alleen soorten met in 2020 40 of meer exemplaren

groenling

en met 2012 was het aantal postcodegebieden echter vrij beperkt en bovendien was er van jaar op jaar een groot verschil in de getelde gebieden. Pas vanaf 2013 begint er een zekere stabilisatie in aantal en aard van de gebieden te komen. Bovendien nam het aantal postcodegebieden dat met een jaar ervoor vergeleken kon worden toe. Van 2019 op 2020 kon een record aantal van 56 gebieden worden vergeleken.

Wat opvalt, is dat voor sommige soorten de index extreem veel lager of hoger is dan in het vorige jaar. Voor 2020 was die veel hoger bij de grauwe gans, krakeend, kuifeend, gierzwaluw, pimpelmees, boomklever, gaai en groenling. Bij de

grauwe gans, krakeend, kuifeend en boomklever gaat het om soorten die maar in een klein aantal postcodegebieden zijn gezien (11-18). De gierzwaluw scoorde beter omdat hij zich herstelde van de grote dip in aantallen in 2019. De andere soorten gaan vooruit wat door het toenemend aantal per gebied wordt bevestigd.

Veel lager was de index het geval bij fuut, knobbelwaan, soepgans, Canadese gans, nijlgans, kokmeeuw, boerenzwaluw, zwartkop, staartmees en spreeuw. Bij de meeste soorten speelt ook hier het klein aantal postcodegebieden waar ze worden gezien, maar bij sommige soorten bovendien dat ze vaak in groepen voorkomen die het ene jaar wel en het andere jaar niet worden gezien.

De meest betrouwbare indexen zijn dus van die soorten die grotendeels of alleen of in hooguit kleine aantallen samen worden gezien in ten minste 30 postcodegebieden. Dit zijn bijvoorbeeld vrijwel alle kleinere zangvogels, maar ook onder andere zwarte kraai, ekster, gaai en scholekster.

De geringe schommelingen in de indexen zijn een aanwijzing dat bij veel soorten in de Haagse regio er geen sprake is van een echte trend in voorkomen en de populatie redelijk stabiel is. Uit de indexen hiervan zijn dan ook geen harde conclusies te trekken. We zien dat bij 78% van de betrokken 46 soorten.

Over de jaren 2013 tot 2020 vertonen de volgende soorten een duidelijk positieve index: aalscholver, Canadese gans, kleine mantelmeeuw, gierzwaluw, grote bonte specht en vink. Een duidelijk negatieve index zien we onder andere bij wilde eend en zilvermeeuw.

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020 (alleen soorten waarvan in totaal 10 of meer stuks zijn waargenomen)

	DEN HAAG												
	Centrum								Segbroek				
	Centrum-zuid	Zeeheldenkwartier oost	Zeeheldenkwartier west	Schilderswijk zuid	Schilderswijk noord	Transvaalkwartier noord	Transvaalkwartier zuid	Archipelbuurt	Regentessekwartier	Valkenboskwartier zuid	Vruchtenbuurt	Bomenbuurt	Vogelwijk
Fuut	2	2	-	2	-	-	-	3	-	-	1	-	1
Aalscholver	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	4
Blauwe Reiger	-	-	2	2	-	-	-	4	-	-	1	2	2
Ooievaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	7	2
Grauwe Gans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soepgans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Canadese Gans	-	9	-	-	-	-	-	3	-	7	2	2	1
Nijlgans	8	3	6	9	7	3	3	9	-	5	4	14	11
Krakeend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Wilde Eend	6	4	-	3	8	-	-	11	-	-	1	10	13
Soepeend	5	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1
Kuifeend	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buizerd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Fazant	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Waterhoen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	1
Meerkoet	6	16	2	21	16	-	-	9	-	-	5	11	10
Scholekster	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	3	5
Kievit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kokmeeuw	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Stormmeeuw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Kleine Mantelmeeuw	91	23	29	-	31	35	47	33	50	37	26	38	22
Zilvermeeuw	43	25	23	48	11	50	30	27	27	11	39	17	17
Visdief	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Stadsduif	103	12	62	3	98	33	69	-	15	3	1	3	5
Holenduif	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Houtduif	30	13	23	21	19	14	22	24	21	34	28	37	49
Turkse Tortel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	5
Halsbandparkiet	116	15	24	20	22	11	30	16	11	16	21	49	28
Gierzwaluw	119	6	57	14	-	6	86	5	2	76	39	79	68
Groene Specht	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	2
Grote Bonte Specht	-	1	-	-	-	-	-	7	-	1	1	10	12
Boerenwaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huiswaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Witte Kwikstaart	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Winterkoning	1	3	8	-	-	-	-	7	-	5	5	18	20
Heggenmus	5	2	3	3	2	-	-	3	-	-	2	8	13
Roodborst	-	1	3	-	-	2	1	3	-	1	3	8	11
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Merel	21	10	23	15	14	15	10	21	9	12	12	34	32
Zanglijster	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	10
Kleine Karekiet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Grasmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuinfluit	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	1	-
Zwartkop	-	-	2	-	-	-	-	11	-	-	4	14	19
Tjiftjaf	-	2	2	5	-	-	-	3	-	4	4	12	14
Fitis	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Staartmees	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	9
Pimpelmees	5	7	12	6	3	9	12	3	3	4	14	21	22
Koolmees	21	7	24	9	5	18	24	15	17	5	20	25	25
Boomklever	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Boomkruiper	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	5	6
Gaai	-	2	2	3	-	3	1	1	-	-	2	6	9
Ekster	8	3	9	9	13	11	5	1	6	10	6	16	19
Kauw	149	7	30	27	60	27	74	32	60	22	37	54	58
Zwarte Kraai	10	7	17	-	8	38	15	23	6	9	13	25	38
Spreeuw	-	-	-	-	6	5	3	-	-	-	-	1	2
Huismus	5	-	-	6	3	9	7	-	9	7	-	-	-
Vink	-	2	-	3	-	-	-	8	-	1	2	3	10
Groenling	-	3	9	-	-	3	-	-	-	-	-	3	6
Putter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	9

Soorten waarvan in totaal minder dan 10 exemplaren zijn waargenomen:

Centrum-zuid: Mandarijneend 2

Zeeheldenkwartier oost: Tafelend 1

Transvaalkwartier zuid: Grote Mantelmeeuw 5

Vruchtenbuurt: Boomvalk 1, Slechtvalk 1, Bosrietzanger 1

Bomenbuurt: Boomvalk 1, Appelvink 3

Vogelwijk: Havik 1, Toremvalk 1, Boomvalk 1, Slechtvalk 1, Boomleeuwerik 1, Bosrietzanger 1, Braamsluiper 3, Appelvink 3

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020, vervolg (alleen soorten waarvan in totaal 10 of meer stuks zijn waargenomen)

	DEN HAAG													
	Escamp										Leidschenveen/Ypenburg			
	Moerwijk noord/oost	Moerwijk zuid	Moerwijk west	Morgenstond zuid	Vrederust	Bouwlust oost	Bouwlust west	Leyenburg west	Wateringse Veld	Oostbroek	Leidschenveen	Leidschenveen Lanen	Ypenburg noord	Ypenburg - bloemenwijk
Fuut	-	1	2	-	1	-	-	1	4	-	4	4	5	11
Aalscholver	-	-	3	-	1	5	-	-	6	-	1	4	2	5
Blauwe Reiger	4	4	8	4	5	3	2	1	3	2	-	4	2	2
Ooievaar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	1
Grauwe Gans	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	4
Soepgans	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Canadese Gans	22	5	72	8	16	82	1	15	17	2	90	18	30	77
Nijlgans	2	3	81	11	11	25	19	3	15	-	3	22	4	13
Krakeend	-	3	-	-	2	-	-	-	4	-	-	-	5	1
Wilde Eend	12	4	6	7	8	11	6	22	15	-	27	42	5	49
Soepeend	-	-	-	-	6	1	-	-	4	-	1	-	-	3
Kuifeend	-	-	10	-	8	-	-	3	12	-	-	-	26	14
Buizerd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fazant	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Waterhoen	3	7	29	5	2	7	2	3	6	-	3	7	2	7
Meerkoet	27	1	42	20	25	12	6	10	17	-	9	22	8	13
Scholekster	6	4	1	7	5	10	2	1	6	-	3	2	1	9
Kievit	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-
Kokmeeuw	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	3
Stormmeeuw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kleine Mantelmeeuw	33	32	73	35	18	33	16	34	22	43	8	40	10	10
Zilvermeeuw	3	17	19	53	14	8	12	23	2	81	9	-	-	3
Visdief	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	2
Stadsduif	12	23	6	12	-	11	19	30	14	35	-	14	2	-
Holenduif	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Houtduif	22	13	27	19	17	12	8	27	20	21	15	11	23	22
Turkse Tortel	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	3	2	7	10
Halsbandparkiet	22	11	14	8	10	15	-	14	5	26	-	14	2	12
Gierzwaluw	-	-	19	4	4	5	-	49	1	-	13	-	14	23
Groene Specht	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Grote Bonte Specht	-	3	3	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	4
Boerenzwaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	5
Huiszwaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Witte Kwikstaart	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	-	7	4	6	7	9	-	2	1	-	-	1	11	4
Heggenmus	2	4	5	4	-	3	-	1	2	1	-	-	5	11
Roodborst	2	-	4	-	2	3	-	2	2	-	1	-	1	-
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Merel	7	9	26	10	8	17	5	4	8	13	5	4	16	11
Zanglijster	-	1	4	-	-	1	1	-	1	-	-	-	2	-
Kleine Karekiet	-	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	2	4
Grasmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuinfluit	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Zwartkop	-	3	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	6	3
Tjiftjaf	4	7	11	4	10	8	-	4	5	1	-	2	2	5
Fitis	-	-	2	-	7	-	-	-	1	-	-	4	-	-
Staartmees	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pimpelmees	-	3	11	6	6	7	-	10	5	12	-	-	4	8
Koolmees	15	11	17	8	17	13	2	15	6	15	5	11	13	17
Boomklever	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Boomkruiper	-	-	-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Gaai	-	4	3	2	1	-	-	4	1	-	-	1	-	1
Ekster	4	5	12	16	11	9	5	6	17	2	15	32	13	20
Kauw	25	13	183	22	23	31	35	53	13	28	8	61	35	26
Zwarte Kraai	4	13	34	12	16	15	7	39	26	7	3	-	12	22
Spreeuw	-	1	4	-	-	3	-	6	8	-	11	100	14	9
Huismus	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	12	20	1	1
Vink	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	6
Groenling	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1
Putter	-	-	3	-	2	2	-	1	-	-	-	-	6	9

Soorten waarvan in totaal minder dan 10 exemplaren zijn waargenomen:

Moerwijk noord/oost: Rietzanger 1

Moerwijk west: Smient 2

Bouwlust oost: Kramsvogel 1

Leyenburg west: IJsvogel 1, Zwarte Roodstaart 1

Leidschenveen Lanen: Rietzanger 2

Ypenburg - bloemenwijk: Rode Wouw 1, Koekoek 1, IJsvogel 1

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020, vervolg (alleen soorten waarvan in totaal 10 of meer stuks zijn waargenomen)

	DEN HAAG												
	Haagse Hout						Laak		Scheveningen				
	Mariahoeve midden	Bezuidehouthout oost	Marlot	Bezuidehouthout midden/west	Benoordenhouthout	Duttendel	Molenwijk	Spoorwijk	Duinoord	Duindorp	Oud- Scheveningen	Scheveningen Badplaats	Belgisch Park
Fuut	-	-	-	-	-	-	5	-	2	-	1	-	1
Aalscholver	1	-	-	-	-	18	-	-	-	3	-	-	1
Blauwe Reiger	1	-	1	-	-	2	2	4	4	6	-	-	1
Ooievaar	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Knobbelzwaan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Grauwe Gans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soepgans	-	-	-	13	-	-	15	-	-	-	-	-	-
CanadeseGgans	2	-	13	14	-	2	3	145	-	-	1	-	-
Nijlgans	4	-	5	4	2	2	9	39	4	3	5	-	-
Krakeend	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wilde Eend	8	-	5	1	-	8	5	-	4	-	-	-	-
Soepeend	3	1	-	-	-	-	-	16	2	-	3	-	-
Kuifeend	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buizerd	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Fazant	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Waterhoen	6	1	3	-	4	6	2	13	1	-	1	-	-
Meerkoet	5	1	11	-	-	7	15	32	6	-	7	-	2
Scholekster	9	-	-	-	1	4	12	-	2	2	-	4	2
Kievit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kokmeeuw	-	-	-	-	-	6	-	-	11	2	-	-	-
Stormmeeuw	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kleine Mantelmeeuw	34	-	-	37	4	62	50	29	1	21	71	6	68
Zilvermeeuw	1	51	8	21	2	41	5	25	10	96	4	17	50
Visdief	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Stadsduif	15	-	1	6	-	6	74	61	11	8	19	36	8
Holenduif	1	-	-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-
Houtduif	14	24	17	21	25	25	9	-	11	18	16	13	32
Turkse Tortel	-	8	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Halsbandparkiet	10	38	11	11	12	58	23	36	7	-	7	3	4
Gierzwaluw	1	45	4	12	11	60	-	4	19	-	25	21	94
Groene Specht	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Grote Bonte Specht	2	-	4	-	6	8	-	3	5	-	1	-	3
Boerenwaluw	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-
Huiswaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Witte Kwikstaart	1	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	2	-
Winterkoning	10	-	1	5	7	6	5	-	12	-	4	1	9
Heggenmus	1	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	5	1
Roodborst	3	-	7	4	5	8	-	1	7	-	1	-	4
Nachtegaal	-	-	-	-	-	5	-	-	1	5	-	5	-
Merel	14	11	11	18	26	19	8	16	23	2	3	7	20
Zanglijster	2	-	3	-	5	4	-	4	5	-	-	1	4
Kleine Karekiet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grasmus	-	-	-	-	-	4	-	-	-	3	-	2	-
Tuinfluit	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Zwartkop	2	-	3	-	4	7	5	-	9	-	1	1	5
Tjiftjaf	4	-	7	2	1	5	2	3	5	2	1	1	8
Fitis	-	-	-	-	-	2	2	-	-	3	-	1	-
Staartmees	-	-	-	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-
Pimpelmees	9	2	8	1	2	11	5	-	7	3	1	1	7
Koolmees	9	24	7	26	18	19	8	73	10	2	5	3	10
Boomklever	-	-	3	-	-	7	-	-	2	-	-	-	2
Boomkruiper	-	-	-	1	2	8	-	7	4	-	-	-	1
Gaai	1	1	1	2	-	11	2	-	3	-	-	1	3
Ekster	16	8	1	6	11	6	12	15	2	3	11	7	4
Kauw	19	31	15	110	26	50	57	41	16	12	32	28	63
Zwarte Kraai	23	-	16	12	2	6	35	-	10	23	5	4	10
Spreeuw	1	1	-	-	-	-	12	-	-	6	-	10	4
Huismus	-	22	-	-	-	-	-	-	-	32	32	29	5
Vink	-	-	4	2	5	8	-	27	2	-	4	2	10
Groenling	-	-	4	-	2	8	3	-	1	-	1	-	2
Putter	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Soorten waarvan in totaal minder dan 10 exemplaren zijn waargenomen:

Marlot: Indische Gans 1, Goudhaan 1

Duttendel: Sperwer 1, Torenvalk 2, Slechtvalk 1, Koekoek 1, Zwarte Roodstaart 2, Gekraagde Roodstaart 1, Braamsluiper 1, Goudhaan 1, Grauwe Vliegenvanger 1, Glanskop 2, Kuifmees 1, Kneu 2

Duinoord: Havik 1

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020, vervolg (alleen soorten waarvan in totaal 10 of meer stuks zijn waargenomen)

	DEN HAAG					LEIDSCHENDAM					VOORBURG				
	Loosduinen					De Zijde	De Heuvel	Prinsenhof	Raadhuis- kwartier	De Rietvink	Voorburg oost	Essesteijn/ Damsigt	Voorburg noord/t Loo	Voorburg oud	Voorburg west
	Waldeck	Houtwijk	Kraayenstein	Kijkduin	Bohemien										
Fuut	-	-	2	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-
Aalscholver	-	-	4	-	-	-	1	1	-	-	1	2	4	-	-
Blauwe Reiger	-	2	1	1	2	1	-	1	-	-	5	5	2	2	1
Ooievaar	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	5	-	-	-
Knobbelzwaan	-	5	2	10	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	-
Grauwe Gans	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-
Soepgans	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Canadeseeggans	15	22	10	-	62	2	2	2	-	-	3	4	2	-	35
Nijlgans	6	10	33	4	11	2	17	8	4	2	4	15	18	4	5
Krakeend	-	-	5	2	-	5	10	1	-	-	2	-	3	2	-
Wilde Eend	2	25	19	20	20	4	2	1	1	6	9	10	9	8	4
Soepeend	-	-	11	4	-	-	4	-	-	-	1	6	2	7	1
Kuifeend	-	2	4	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Buizerd	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Fazant	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Waterhoen	-	5	2	5	2	3	7	4	-	4	3	6	15	7	5
Meerkoet	4	20	20	11	9	12	11	1	1	8	2	11	21	13	13
Scholekster	-	-	5	4	2	-	1	7	-	8	1	1	4	2	1
Kievit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kokmeeuw	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-
Stormmeeuw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kleine Mantelmeeuw	4	6	8	5	3	8	35	30	10	16	32	23	28	10	-
Zilvermeeuw	9	2	16	13	-	6	9	6	1	-	7	6	12	11	10
Visdief	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-
Stadsduif	30	-	-	-	32	1	-	-	-	-	10	4	9	6	-
Holenduif	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-
Houtduif	11	35	19	26	18	9	20	23	36	18	44	33	64	24	20
Turkse Tortel	1	-	-	-	2	-	1	1	8	2	1	2	-	1	2
Halsbandparkiet	3	8	9	14	12	7	12	14	10	12	17	13	23	13	10
Gierzwaluw	7	20	33	4	18	2	3	6	67	25	46	36	14	33	17
Groene Specht	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1
Grote Bonte Specht	1	5	3	7	6	-	3	4	-	4	1	-	4	2	4
Boerenwaluw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
Huiszwaluw	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Witte Kwikstaart	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Winterkoning	1	6	9	11	9	8	8	19	2	13	10	9	11	4	-
Heggenmus	2	7	2	5	2	2	1	5	5	6	5	7	9	3	4
Roodborst	1	3	4	2	3	1	4	17	1	5	5	7	7	3	2
Nachtegaal	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Merel	13	16	10	11	21	10	10	17	14	8	13	18	12	14	10
Zanglijster	5	2	3	6	3	2	1	6	-	5	2	1	6	-	1
Kleine Karekiet	-	-	1	2	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Grasmus	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuinfluit	-	-	-	1	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	2
Zwartkop	-	3	1	7	6	5	4	12	2	5	3	4	4	6	2
Tjiftjaf	3	6	7	6	8	6	7	13	2	10	6	11	11	2	7
Fitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staartmees	1	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-
Pimpelmees	3	7	4	4	14	2	7	10	14	12	4	12	10	8	-
Koolmees	4	9	12	7	18	22	13	18	18	23	19	22	12	23	16
Boomklever	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Boomkruiper	-	2	-	-	-	-	2	6	-	1	1	3	3	1	-
Gaai	2	2	1	4	-	-	2	4	-	1	2	2	8	4	-
Ekster	5	8	10	11	8	5	9	16	11	10	5	20	22	10	4
Kauw	25	38	13	16	57	9	27	12	47	26	55	82	43	22	59
Zwarte Kraai	9	6	14	14	14	10	15	22	4	10	10	17	13	2	12
Spreeuw	6	3	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	5	2	-
Huismus	1	5	-	7	-	-	-	4	-	1	4	-	2	-	-
Vink	-	1	3	4	-	2	4	8	1	8	2	6	2	2	1
Groenling	-	-	1	1	2	1	-	5	4	1	1	2	1	4	-
Putter	-	-	-	2	-	4	1	-	-	6	1	1	7	-	-

Soorten waarvan in totaal minder dan 10 exemplaren zijn waargenomen:

Kraayenstein: Koekoek 2
 Prinsenhof: Sijs 1
 Raadhuiskwartier: Carolina-eend 2, Slechtvalk 1
 De Rietvink: Lepelaar 2
 Essesteijn/Damsigt: Sperwer 1
 Voorburg oud: Zwarte Roodstaart 2
 Voorburg west: Sperwer 1, Grote Mantelmeeuw 2

Totaal aantal exemplaren per postcodegebied, 2020, slot (alleen soorten waarvan in totaal 10 of meer stuks zijn waargenomen)

	WASSENAAR					RIJSWIJK								
	Deijlroord	Oostdorp	De Kievit e.o.	Nieuw Wassenaar	Kerkehout	Cromwijk/Leeuwendaal	Te Werve	De Put e.o.	Steenvoorde noord	De Strijp	Steenvoorde zuidwest	Steenvoorde zuidoost	Plaspoelpolder	
Fuut	-	-	-	-	-	1	-	10	-	-	-	8	-	
Aalscholver	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	3	-	
Blauwe Reiger	1	1	-	-	1	4	2	3	-	8	3	5	2	
Ooievaar	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	2	-	
Knobbelzwaan	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Grauwe Gans	14	-	-	-	13	-	2	26	-	-	-	41	9	
Soepgans	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
Canadese gans	-	-	-	-	5	2	8	28	4	2	10	38	21	
Nijlgans	7	4	2	-	1	8	5	28	6	10	9	38	9	
Krakeend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	4	
Wilde Eend	9	3	4	9	20	2	7	5	6	8	23	14	13	
Soepeend	7	2	-	-	-	1	-	5	-	1	-	-	2	
Kuifeend	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	8	-	
Buizerd	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	
Fazant	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	2	6	
Waterhoen	1	1	-	2	1	1	1	4	-	5	4	2	5	
Meerkoet	5	-	4	12	7	12	11	24	2	14	5	13	7	
Scholekster	8	3	2	5	7	2	-	1	-	4	-	4	2	
Kievit	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	3	
Kokmeeuw	3	-	-	-	-	1	-	-	-	12	-	-	1	
Stormmeeuw	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kleine Mantelmeeuw	17	20	-	-	5	2	14	17	2	-	10	14	1	
Zilvermeeuw	9	1	-	2	13	11	7	3	1	36	3	1	3	
Visdief	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	
Stadsduif	9	-	-	-	-	-	5	-	5	-	2	1	-	
Holenduif	-	4	4	-	-	-	2	-	2	2	-	-	-	
Houtduif	20	40	20	18	29	22	25	34	4	37	19	20	18	
Turkse Tortel	14	10	-	-	-	6	3	1	2	5	1	1	-	
Halsbandparkiet	15	2	-	8	-	14	49	13	4	31	60	12	6	
Gierzwaluw	60	47	2	47	51	13	36	46	-	18	-	-	4	
Groene Specht	-	1	2	-	-	-	2	3	-	1	1	6	3	
Grote Bonte Specht	1	3	16	11	4	1	3	9	1	5	1	1	4	
Boerenzwaluw	5	3	-	-	1	-	2	-	-	-	3	2	25	
Huiszwaluw	8	19	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Witte Kwikstaart	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	
Winterkoning	8	12	16	18	12	11	5	18	8	12	7	12	18	
Heggenmus	3	7	7	-	1	1	1	6	8	2	4	1	6	
Roodborst	7	12	23	26	7	4	2	11	1	6	-	3	7	
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Merel	32	35	43	48	21	10	10	40	10	17	10	17	12	
Zanglijster	1	7	14	15	9	-	1	7	-	6	4	3	9	
Kleine Karekiet	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
Grasmus	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	
Tuinfluitier	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zwartkop	12	11	11	9	4	5	3	18	1	10	4	7	16	
Tjiftjaf	8	10	7	14	8	5	8	12	4	10	3	7	16	
Fitis	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	3	
Staartmees	-	-	1	3	-	-	1	14	1	-	-	2	-	
Pimpelmees	17	20	28	14	12	2	16	26	1	12	4	2	11	
Koolmees	15	27	37	42	23	23	19	15	8	20	11	13	10	
Boomklever	-	4	11	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Boomkruiper	4	4	5	2	3	4	3	9	-	-	-	-	2	
Gaai	2	2	6	2	1	-	2	8	-	5	-	1	4	
Ekster	14	3	10	5	4	5	19	12	7	10	15	7	8	
Kauw	32	130	28	39	47	72	67	20	11	46	27	11	24	
Zwarte Kraai	5	3	8	17	16	16	27	24	2	19	7	9	21	
Spreeuw	8	11	-	-	3	-	5	5	1	-	1	5	-	
Huismus	1	4	-	-	5	1	8	-	-	7	6	-	-	
Vink	5	5	17	12	16	-	2	8	-	-	1	-	4	
Groenling	3	8	8	-	3	2	8	3	-	-	2	-	3	
Putter	3	2	2	-	7	4	2	-	-	-	-	-	6	

Soorten waarvan in totaal minder dan 10 exemplaren zijn waargenomen:

Oostdorp: Koekoek 1, Boommeeuw 1, Gele Kwikstaart 1,
De Kievit: Kleine Bonte Specht 1, Glanskop 1
Nieuw Wassenaar: Bosuil 1
Kerkehout: Havik 1, Torenvalk 1
Te Werve: Slechtvalk 1, Zwarte Roodstaart 2, Kramsvogel 1, Rietzanger 1
De Put e.o.: Slobeend 3, Sperwer 1, Slechtvalk 1, Oeverloper 2, Usvogel 1, Kramsvogel 1, Goudhaan 1
De Strijp: Rietzanger 1
Steenvoorde zuidwest: Cetti's Zanger 1, Ringmus 2
Steenvoorde zuidoost: Tureluur 2, Koekoek 1
Plaspoelpolder: Lepelaar 3, Sperwer 1, Patrijs 2, Kleine Plevier 2,